

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Insolvenční zákon a dluhová problematika v praxi

Autor diplomové práce: Bc. Josef Machalíček, DiS

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Viktor Jansa , CSc.**

© Plzeň, 2011

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Josef Machalíček

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Cheb

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Insolvenční zákon a dluhová problematika v
praxi**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Vývojové aspekty insolvence
4. Dluhová problematika
5. Aplikace insolvenčního zákona
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

Zákon č. 182/2006

Občanský zákoník č. 40/1964

www.justice.cz

www.juristic.cz

www.enb.cz

Další literatura po dohodě s vedoucím DP.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Viktor Jansa, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 3. 2. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem literární prameny a informace, které cituji v seznamu použitých zdrojů.

V Plzni dne 30. března 2011

Děkuji vedoucímu diplomové práce panu JUDr. Viktorovi Jansovi, CSc., z Katedry práva, Provozně ekonomické fakulty, České zemědělské univerzity v Praze, za odborná doporučení a metodické připomínky, které mi v průběhu zpracování diplomové práce poskytoval.

V Plzni dne 30. března 2011

Bc. Josef Machalíček, DiS.

Insolvenční zákon a dluhová problematika v praxi

Souhrn

V diplomové práci bylo provedeno shrnutí situace fyzických nepodnikajících osob, které nejsou schopny plnit smluvní podmínky spotřebitelských úvěrů. Spotřebitelské účelové i neúčelové úvěry, poskytované zejména nebankovním sektorem, vhánějí občany do dluhové pasti, pokud dobře nevyhodnotili svoje možnosti splácení. Z provedených agenturních průzkumů a praxe občanských poraden je možné konstatovat, že občané smlouvám nerozumí, neumí spočítat roční procentní sazbu nákladů na spotřebitelský úvěr, přesto smlouvy podepisují.

Možným řešením oddlužení, při splnění podmínek stanovených zákonem, je od počátku roku 2008 použití insolvenčního zákona k vyhlášení osobního bankrotu. Postupné kroky, které musí občan vykonat podle insolvenčního zákona ke svému oddlužení, jsou v práci uvedeny. Významná část je věnována shrnutí situace a navržení opatření, které by měl učinit stát v pomoci zadluženým občanům – českým domácnostem. Tato řešení vychází ze zkušeností neziskových nevládních organizací, které se mnoho let jako jediné věnují občanskému poradenství zadlužených osob. Nejzásadnějším krokem v boji proti dluhům je vzdělávání ve všech věkových kategoriích – finanční gramotnost všech občanů České republiky.

Klíčová slova

insolvenční zákon
osobní bankrot
spotřebitelský úvěr
insolvence
dlužník
věřitel
úpadek
oddlužení
dluhová problematika
finanční gramotnost

The Bankruptcy Law and Debt Problems in Practice

Summary

In this thesis, it was summarized the issues arising for individuals who are not able to fulfill terms of their consumer loan agreements. Consumer loans, offered mostly by the non-banking sector, may become debt traps for those who do not properly evaluate their ability to repay them. Such individuals may not understand the loan terms, do not know how to calculate the annual interest rate and total interest cost and they do not pay attention to the arbitration clause, which is usually part of the loan agreement. Yet, they do sign the loan agreement.

Since the year 2008, the use of the insolvency law to declare personal bankruptcy has become a potential solution to discharge debts of individuals who have met conditions set by this statute. In this thesis were listed the actions an individual must take to be discharged of his debts in accordance with the insolvency law. A significant portion of the thesis was spent on a summary of the insolvency issue as well as on proposed measures which the government should take to help debtors, specifically the Czech households. These measures are derived from experiences of non-profit, non-governmental organizations whose main focus for many years has been debtor counseling. The education of all age groups – financial literacy of all citizens of the Czech Republic – is the most crucial step in the anti-debt battle.

Keywords

the bankruptcy law
a personal bankruptcy
a consumer loan
an insolvency
a debtor
a creditor
a bankruptcy
discharge from debts
debt problems
the fiscal literacy

Obsah

1	ÚVOD	10
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	11
3	VÝVOJOVÉ ASPEKTY INSOLVENCE	12
3.1	VZNIK ZADLUŽENÍ	12
3.2	PRŮBĚH ZADLUŽENÍ.....	14
3.3	NÁSLEDEK ZADLUŽENÍ	15
3.4	PLATEBNÍ NESCHOPNOST	17
4	DLUHOVÁ PROBLEMATIKA	19
4.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA DLUHOVÉ PROBLEMATIKY - INSOLVENCE	19
4.2	ÚPADEK A ZPŮSOBY JEHO ŘEŠENÍ	20
4.3	ODDLUŽENÍ (OSOBNÍ BANKROT)	21
4.3.1	Podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení	22
4.3.2	Průběh insolvenčního řízení a rozhodnutí o úpadku.....	23
4.3.3	Návrh řešení úpadku oddlužením	24
4.3.4	Volba způsobu oddlužení.....	26
4.3.5	Rozhodnutí o schválení oddlužení	26
4.3.6	Způsob oddlužení.....	27
4.3.7	Zrušení schváleného oddlužení.....	30
4.3.8	Splnění oddlužení	31
4.4	KONKURS.....	32
5	APLIKACE INSOLVENČNÍHO ZÁKONA	35
5.1	ZADLUŽOVÁNÍ OBČANŮ V ČESKÉ REPUBLICE	35
5.2	PORADENSTVÍ NEZISKOVÝCH NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ.....	37
5.2.1	Poradenství v Asociaci občanských poraden.....	39
5.2.2	Poradenství v Občanské poradně Plzeň	42
5.2.2.1	Postoj Občanské poradny k dluhové problematice.....	43
5.2.2.2	Právní pohled na dluhovou problematiku	45
5.2.2.3	Sociální pohled na dluhovou problematiku	46
5.2.2.4	Psychologický pohled na dluhovou problematiku.....	47
5.2.2.5	Sociologický pohled na dluhovou problematiku	48
5.2.2.6	Společensko-ekonomický pohled na dluhovou problematiku	48
5.2.3	Kasuistika z Občanské poradny Plzeň	49
5.2.4	Skutečné případy z praxe insolvenčního zákona	54
5.3	ROZBOR DLUHOVÉ PROBLEMATIKY V NĚKTERÝCH KROCÍCH STÁTU	55
5.3.1	Evropská síť proti chudobě v České republice	56
5.3.2	Finanční gramotnost v České republice.....	58
5.4	VLASTNÍ PRAKTICKÉ ZÁVĚRY	61
5.4.1	Navržená opatření	61
5.4.2	Celkový komentář ke zpracované problematice osobního bankrotu	63
6	ZÁVĚR	65

7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	67
8	PŘÍLOHY	71

1 Úvod

V posledním desetiletí v souvislosti se změnou chování české populace, která stále více preferuje konzumní způsob života, rychle zareagovaly finanční společnosti nebankovního sektoru, které nabízí čím dál více finančních produktů. K jejich prezentaci používají masivní reklamu stylizovanou tak, abychom nabyli dojmu, že půjčit si peníze je něco zcela normálního. Naprosto snadná dostupnost spotřebního úvěru bez jakéhokoli ručení, tzv. půjčení na občanský průkaz, umocňuje vidinu získat něco ihned. Tradiční spoření vystřídalo půjčování peněz na cokoli.

Pokud je dlužník schopen své závazky splácet, má vše pod kontrolou, není důvod toto chování označovat za nenormální a považovat je za problém. Mnoho rodin by si nikdy bez půjčení nemohlo zajistit vlastní bydlení. Čekat, až si na koupení bytu či rodinného domu našetří, by postrádalo logiku. V tomto případě je půjčka – hypotéka namístě. Ale i zde je nezbytné, aby rodina zhodnotila svoje možnosti. Mnohdy banka, po prověření klientových možností a jeho dřívějšího chování při splácení u jiné banky, ani půjčku neposkytne. Bohužel se v mnoha případech takový bankou odmítnutý klient obrátí na nebankovní sektor, u něhož najde bez problémů pochopení. Ohrožena je patrně více mladá generace, která je méně konzervativní a více riskuje. A jak ukazují výzkumy rodiny dnes neplánují, nedělají si rozpočet a ne příliš dobře hospodaří.

S projevy ekonomické krize přibylo nezaměstnaných lidí a dále lidí, kterým se zmenšily příjmy. Roste počet českých domácností, které nedokáží svými příjmy pokrýt své závazky vůči věřitelům, a proto je aktuálním problémem dneška insolvence. Pro radu kvalifikovanou, přesto zadarmo, si chodí do různých neziskových nevládních organizací stále více občanů. Ve statistikách těchto poraden, ale i ve statistikách podání návrhů na tzv. osobní bankrot, se každým rokem čísla násobí a dosahují astronomických nárůstů, stejně tak jako dluhy občanů.

2 Cíl práce a metodika

Cílem mojí práce je rozbor možností aplikace ustanovení insolvenčního zákona, resp. oddlužení – osobního bankrotu – pro dlužníky vyhledávající pomoc občanských sdružení – občanských poraden. V teoretické části se práce zaměřuje na možnosti insolvenčního zákona od podání návrhu až po splnění oddlužení. Jsou v ní popsány příčiny vzniku osobního zadlužení a jeho následky. Dále je hodnocena situace v dluhovém poradenství v nestátních neziskových organizacích a to včetně kasuistik, resp. popisu případů dlužníků. V práci je proveden rozbor možností praktického využití insolvenčního řízení pro dlužníky – fyzické nepodnikající osoby. Kriticky je hodnocen postoj státu a jeho nečinnost v souvislosti se stále se zvyšujícím zadlužováním jeho občanů. Diplomovou práci uzavírá návrh konkrétních opatření pro řešení dluhové problematiky státem a to i v souvislosti s novelou insolvenčního zákona pro praktické využití oddlužení osobním bankrotem.

Z hlediska metod právně sociologického výzkumu budou použity metody porovnávání, analýza produktů, včetně analýzy textu právních předpisů a neřízený rozhovor. K popsání jednotlivých kroků insolvence bude použito mnoha ustanovení zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona, v platném znění, který je jedinou zákonnou normou k prohlášení úpadku. V dluhové problematice bude z praktických příkladů věnována značná část práce řešení úpadku oddlužením fyzických nepodnikající osob s dluhy zejména ze spotřebitelských úvěrů poskytnutých nebankovním sektorem. Dále bude podkladem související legislativa týkající se daného tématu. K dosažení cíle práce budou použity zpracované strategické dokumenty neziskových organizací, závěry průzkumů, statistické údaje a příklady z řešení finančních situací zadlužených klientů občanských poraden a poznatky z vlastní praxe v této problematice získané v Občanské poradně Plzeň, občanském sdružení.

3 Vývojové aspekty insolvence

3.1 Vznik zadlužení

Mohlo by se říci, že základní příčinou zadlužení občanů je nedostatek finančních prostředků spojený s nezodpovědným chováním. Toto konstatování se týká dluhů, které vznikly z půjček na dovolené, nákupu vánočních či jiných darů, půjček na vybavení domácnosti jinými než základními spotřebními předměty, tedy nesmyslným pořízováním zbytných věcí. Samozřejmě, že jsou i opodstatněné dluhy, které mají přímou souvislost s pořízením bydlení, základního vybavení domácnosti, s náklady na studium dětí, se zajištěním starých rodičů apod. Ve výčtu dluhů není možné opomenout ty, které vznikají neplacením nájemného, služeb spojených s užíváním bytu (energií, vody apod.). Ty řeší vlastník nemovitosti často vystěhováním neplatiče, dodavatel energií jejich odpojením. Dluhy mají občané mezi sebou, ale i vůči státu z daňových nedoplatků, pokut z přestupkových řízení a sankcí z řízení správních, ale i dluhy za neplacení zdravotního pojištění. Specifickým dluhem je neplacení výživného, které je postihováno trestem odnětí svobody.

Život na dluh má četná rizika. Přestože podle zdroje Ministerstva financí ČR (1) v roce 2010 při výběru finančního produktu zvažovalo 33 až 50 % respondentů nabídky více poskytovatelů, resp. více jak 90 % vycházelo alespoň ze dvou zdrojů informací. Ale jen 61 % přihlíželo především k celkovým nákladům na spotřebitelský úvěr, tedy k roční procentní sazbě nákladů (ve zkratce RPSN).

Spotřebitelským úvěrem je půjčka fyzické osobě a to půjčka buď účelová, jejíž účel je vymezen smlouvou, nebo půjčka neúčelová. Spotřebitelské úvěry umožňují získat okamžitě prakticky cokoli, neboť na tomto poli se pohybuje kolem deseti velkých identifikovatelných subjektů se sítí zaměstnanců napříč celou republikou (např. Home Credit, Ecredit, Profi credit, Credium, Cetelem, Provident Financial, Cofidis apod.). (2)

Nezisková organizace Člověk v tísni zkoumala v prosinci 2010 smluvní podmínky pro poskytování nebankovních hotovostních úvěrů členy České leasingové a finanční asociace. Jako nejrizikovější z tohoto průzkumu vyšel Home Credit a relativně nejvýhodnější podmínky poskytuje Cofidis (3). Toto je zjištění vycházející z tak zvaného Indexu predátorského úvěrování. Ten porovnává několik definovaných rizik vyplývajících

z porušování smluvních podmínek u spotřebitelských úvěrů. Nebezpečnými faktory smluvních podmínek pro dlužníky jsou: srozumitelnost smlouvy, náklady vyplývající z nezaplacení jedné splátky, výše úroků z prodlení, cena produktu i v případě řádného splácení dlužné částky a uvádění rozhodčí doložky ve smlouvě.

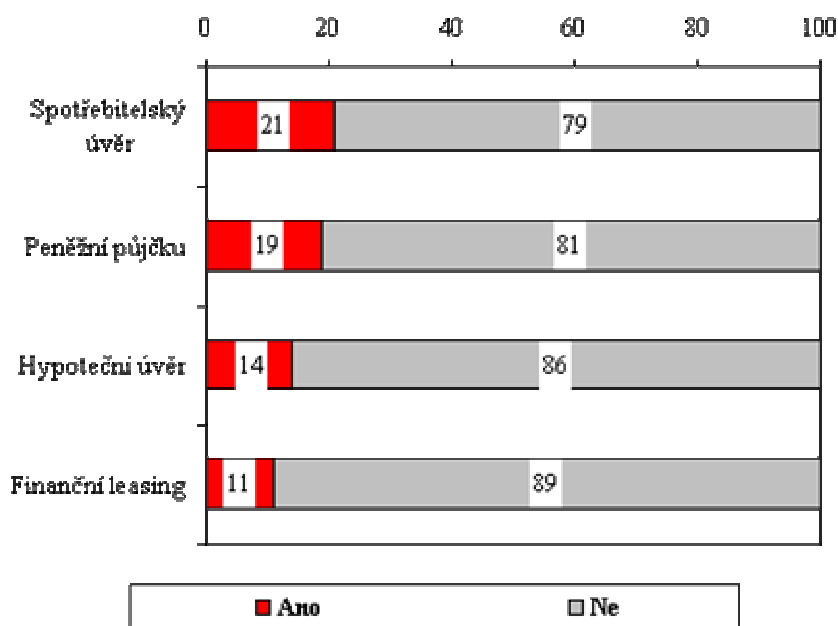
Nutno podotknout, že jsou však ne desítky, ale stovky subjektů, které jsou schované pod číslem mobilního telefonu. Nemají kanceláře, nedají se najít, ale půjčí ihned, bez ručení, bez velkého ptaní. V jejich jednání je možné najít ve smyslu zákona č. 140/1960 Sb., v platném znění, jistě skutkovou podstatu lichvy, které se dopustí ten, „kdo zneužívá něčí tíseň, nezkušenost nebo rozumovou slabost nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru nebo kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu ji uplatnit, ji na sebe převede.“ Jak je vše snadné a jednoduché. Kdo ve chvíli, kdy něco hodně chce, používá zdravý rozum.

A subjekty, spíše jen fyzické osoby, které pravděpodobně nejsou ani nikde evidovány (myšleno živnostenský list či zápis v obchodním rejstříku) nikdo nemá možnost posuzovat. Kdyby u nich byl posuzován Index predátorského úvěrování, pravděpodobně i ty nejrizikovější poskytovatelé nebankovních hotovostních úvěrů začlenění do České leasingové a finanční asociace by byli nejmírumilovnějšími s nejlepšími podmínkami pro poskytování úvěrů.

Smlouvy jsou napsané drobným písmem, mnohé obsahují rozhodčí doložku, které téměř nikdo nevěnuje pozornost. Podpisem smlouvy s rozhodčí doložkou s ní ovšem potvrdí souhlas. Ta při neplnění smluvních podmínek ze strany dlužníka znamená, že spor neřeší soud, ale předem jmenovaní rozhodci. Rozhodčí nález může pouze přezkoumat jiný rozhodce, ale pokud není podána žádost o přezkoumání, pak má dnem doručení rozhodčí nález účinek pravomocného soudního rozhodnutí a je soudně vykonatelný.

3.2 Průběh zadlužení

Z podkladů agentury STEM (4) na otázku: “Splácí v současnosti Vaše domácnost hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, peněžní půjčku anebo finanční leasing?” odpovědělo 1244 respondentů v procentním vyjádření takto:

Pramen: STEM, Trendy 10/2010

Z kombinace uvedených čtyř možností vyplynulo, že 46 % domácností splácí v současnosti nějaký úvěr nebo půjčku. 31 % splácí jeden druh úvěru, ale 15 % dva nebo i více úvěrů. Ze stejného zdroje (5) vychází údaje o tom, že si rozpočet více než polovina domácností nevytváří, neboť to považují za zbytečné. Ale při tom by při ztrátě příjmů životní náklady pokryla desetina domácností maximálně jeden měsíc, dvě desetiny maximálně tři měsíce, další dvě desetiny do šesti měsíců, ale jen opět dvě desetiny všech domácností by mohly bez dluhů přežít více jak půl roku. Z toho tedy vyplývá, že k zadlužení při jakékoli změně v domácnosti, která má půjčku, dochází téměř ve všech případech. Změnou může být delší nemoc, ztráta zaměstnání, snížení výše příjmů z hlavního či vedlejšího zaměstnání, rozchodu partnerů, ale i narození dalšího dítěte.

V takovýchto případech málo kdo řeší situaci žádostí o snížení splátek a odsouhlasení splátkového kalendáře věřitelem. V případě, že by byl splátkový kalendář

věřitelem schválen, nezvyšovaly by se již dál sankční a penalizační poplatky. Málo který věřitel splátkový kalendář odsouhlasí. Sdělí pouze dlužníkovi, aby splácel podle svých možností, což mu umožňuje, aby dlužníka za neplnění smluvních povinností dále penalizoval. Proto a nejen proto je nejobvyklejším řešením dlužníka vzít si další půjčku od jiné nebankovní společnosti.

3.3 Následek zadlužení

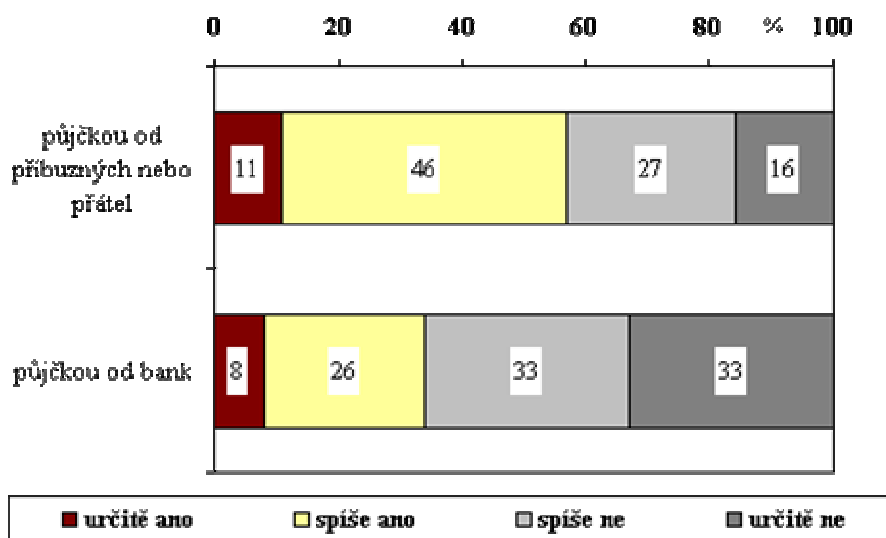
Život na dluh se stal součástí životního stylu. Celkové zadlužení domácností u bank a nebankovních finančních institucí na konci roku 2009 činilo cca 973 mld. Kč (6), meziroční nárůst byl o 83 miliard, takže na konci roku 2010 činilo zadlužení 1,056 bilionu korun. Pro přehlednost je nezbytné uvést, že podle České národní banky termínované vklady domácností meziročně klesly o 94,053 miliardy a na konci roku 2010 byly na hodnotě 351,696 miliardy Kč (7). Pozitivní je, jak uvádí Ministerstvo financí ČR, že 62 % objemu z celkového zadlužení je z důvodu řešení bydlení.

Podle výzkumu provedeného pro Ministerstvo finanční České republiky v roce 2010 agenturou STEM odpověděla sedmina respondentů na otázku: „Stalo se Vám v posledních 12 měsících, že jste se dostali do situace, kdy jste nezaplatili včas nějakou splátku či pravidelnou platbu?“, ano. Ale jen polovina všech dotazovaných ví, co by udělala, kdyby se dostala do obtížné finanční situace.

Agentura STEM sleduje od roku 2004 ve svých výzkumech ochotu občanů k půjčkám. Poslední dva roky naznačují, že lidé jsou opatrnější a jak je níže vidět, klesá zájem řešit dluhy dalšími dluhy (8).

Položena otázka:

„Řešíte nebo řešil(a) byste případnou velmi obtížnou finanční situaci své domácnosti...:“

Pramen: STEM, Trendy 10/2010, 1244 respondentů

Dlužník svou situaci musí řešit neodkladně, racionálně. K tomu se potřebuje v problematice, buď sám orientovat nebo vyhledat odborníky, kteří jej v problematice zorientují. Řešením domácích, resp. rodinných dluhů není sebevražda jednoho ze zadlužených manželů.

Prvotní dlužníkovou snahou by mělo být se s věřitelem dohodnout na novém splátkovém kalendáři. Vědět, kolik představují sankční či penalizační poplatky za určité časové období, resp. jak bude narůstat příslušenství nesplaceného dluhu. Pokud je to možné, půjčit si od rodiny či známých. Pokud je to možné, najít si rychle nové zaměstnání či další pracovní poměr. Sám prodat nemovitý majetek, či hodnotnější zbytný movitý majetek a získané prostředky použít na splátky. Neskládat ruce do klína a hlavně si nepůjčovat další peníze na splácení předchozího dluhu. Vznikla by tak dluhová spirála, kterou je téměř nemožné zastavit. Aby byly následky zadlužení co nejmenší, musí dlužník dluh co nejdříve splatit. (9)

3.4 Platební neschopnost

Pokud je dlužník platby neschopný, nemá z čeho splácet a upomínky věřitele nevnímá, je reálné, že se věřitel obrátí na soud, který na základě pravomocného platebního rozkazu či usnesení nařídí výkon rozhodnutí exekucí, což je možné očekávat i na základě rozhodčího řízení. Dlužníkovi vznikne nejen povinnost splatit dluh-pohledávku, ale do doby úplného splacení zaplatit i příslušenství pohledávky, a také soudní výdaje a náklady na exekuci. K zaplacení pohledávky se použijí peníze z dlužníkova účtu, mzda, příp. sociální dávky či důchod. Exekutor zabaví a následně prodá za účelem získání hotovosti dlužníkuv movitý majetek. Pokud vlastní dlužník nemovitý majetek, bude na něj na základě rozhodnutí soudu v katastru nemovitostí zapsána exekuce. S nemovitým majetkem nebude vlastník oprávněn nakládat a tento majetek bude v dalším řízení exekutorem prodán. Dlužník tímto postupem může přijít dokonce i o domov. Jak je progresivní vývoj nařízených exekucí v posledních deseti letech, je evidentní na následujícím grafu: (10)

Vývoj počtu nařízených exekucí v letech 2001 až 2010

stav k	počet exekucí
31. 12. 2001	4302
31. 12. 2001	57954
31. 12. 2001	132469
31. 12. 2001	177060
31. 12. 2001	270480
31. 12. 2001	309457
31. 12. 2001	427800
31. 12. 2001	554128
31. 12. 2001	718000
31. 12. 2001	701900
celkem	3353550

Zdroj: Exekutorská komora České republiky

Pokud však je dlužník platby neschopný, což pozná nejen podle upomínek od dvou a více věřitelů, kterým dluží splátku více jak třicet dnů a zároveň není schopen splácet, měl by zvážit možnost požádat o povolení oddlužení prostřednictvím tzv. osobního bankrotu, v rámci soudního řízení. Osobní bankrot je však řešením pro toho, kdo nemá dluhy z podnikání, kdo nad rámec výše uvedeného nebyl pravomocně odsouzen za trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy. Byl, je a bude zaměstnaný. Z toho co vlastní či vydělává je schopen pokrýt alespoň 30 % dlužné částky a ke svým dluhům přistupuje odpovědně, nic nezamlčuje a dluhy chce skutečně řešit. Manžel či manželka musí být ovšem také srozuměni a následně souhlasit s oddlužením touto formou, neboť se bude jednat i o jejich majetku, jejich omezení a žití následujících pět let na hranici životního minima.

4 Dluhová problematika

4.1 Právní úprava dluhové problematiky - insolvence

V České republice nabytím účinnosti zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen insolvenční zákon), v platném znění dnem 1. 1. 2008 byl nastaven nový způsob řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka v rámci soudního řízení.⁽¹¹⁾ Toto soudní řízení je řízením insolvenčním a zákonem jsou stanoveny jeho zásady. Oproti předešlému zákonu č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, insolvenční zákon rozšiřuje možnosti řešení úpadku dlužníka. Dlužníci, kteří jsou podnikateli v úpadku, mohou sami, nebo jejich věřitelé, využít tzv. reorganizaci. Dlužníci, kteří jsou nepodnikatelé mohou využít tzv. oddlužení. Nadále je pro všechny dlužníky jedním z možných řešení úpadku tzv. konkurs. Uplatňována je zásada spravedlnosti, rychlosti, hospodárnosti. Řízení je vedeno tak, aby bylo dosaženo co nejvyššího uspokojení věřitelů, ale také povinnost věřitelů zdržet se jednání, které by vedlo k uspokojování pohledávek mimo insolvenční řízení. Velice významnou roli mají v celém řešení úpadku dlužníka insolvenční správci, jejichž postavení navíc upravuje i speciální zákon. ⁽¹²⁾

Protože se insolvenční zákon výrazně odlišuje od předchozí právní úpravy z této oblasti, tedy zákona o konkursu a vyrovnání, není možné aplikovat zažitě výkladové přístupy a judikaturu, proto byla již na konci roku 2007 ministrem spravedlnosti jmenována expertní pracovní skupina pro komplexní vyhodnocování aplikační praxe. Tato skupina nejenže vydává výkladová stanoviska, ale rovněž významným způsobem přispívá k novelám insolvenčního zákona, kterých bylo dosud více jak deset. Změny nebyly nikterak převratné, jednalo se vždy o drobné úpravy, tak jak se ukazovala praxe.

Zákon není možné uplatnit na územní samosprávné celky, stát, Českou národní banku, Všeobecnou zdravotní pojišťovnu ČR, Fond pojištění vkladů, Garanční fond obchodníků s cennými papíry, veřejné neziskové ústavní zdravotnická zařízení, veřejné vysoké školy a právnické osoby, za které se ještě před insolvenčním řízením zaručil stát či územní samostatný celek před zahájením řízení.

Insolvenční zákon není možné aplikovat na dluhy vzniklé nezaplacením závazků vůči státu, na dluhy z pokut, správních řízení, daňových nedoplatků, dluhy na zdravotním

pojištění, dluhy vzniklé z neplacení sociálního pojištění, neplacení leasingu, hypoték, příp. další podobné.

4.2 Úpadek a způsoby jeho řešení

V insolvenčním zákoně jsou definovány pro dlužníky dvě formy úpadku:

- předlužení (pro podnikatele)
- platební neschopnost (pro nepodnikatele), pokud dlužník splňuje zákonné podmínky a to
 - má nejméně dva věřitele,
 - má peněžité závazky déle jak 30 dnů po lhůtě splatnosti,
 - není schopen tyto závazky plnit.

Pokud má dlužník více pohledávek, ale jen u jednoho věřitele, potom není splněna podmínka o počtu věřitelů. V praxi dochází k tomu, že počet věřitelů se zvyšuje tím, že na dalšího věřitele je převedena část nebo celá pohledávka. Pokud se tak děje 6 měsíců před podáním insolvenčního návrhu, pak se má za to, že to bylo účelové.

Třetí podmínka, týkající se neschopnosti plnit závazky, je splněna, jestliže nastane alespoň jedna ze situací:

- dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků,
- dlužník neplní své peněžité závazky po dobu delší tří měsíců po jejich splatnosti,
- není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek za dlužníkem výkonem rozhodnutí nebo exekucí,
- dlužník nesplnil povinnost stanovenou insolvenčním soudem k předložení seznamů svého majetku a závazků

Podle insolvenčního zákona je způsobem řešení úpadku dlužníka:

- konkurs (pro podnikající fyzické osoby a podnikající právnické osoby a fyzické osoby - nepodnikatele),
- reorganizace (pouze pro podnikající fyzické osoby a podnikající právnické osoby),
- oddlužení (pouze pro fyzické osoby – nepodnikatele),

- zvláštní způsob řešení úpadku (nepatrný konkurz a řešení úpadku finančních institucí).

4.3 Oddlužení (osobní bankrot)

Na začátku je třeba citovat výkladové stanovisko č. 2/2008 expertní pracovní skupiny pro komplexní vyhodnocování aplikační praxe insolvenčního zákona k otázce přípustnosti oddlužení: „Dlužníkem, který není podnikatelem, se ve smyslu ustanovení § 389, odst. 1, zák. č. 182/2006 Sb., v platném znění, rozumí taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele a zároveň nemá závazky (dluhy) vzešlé z jejího podnikání.“ (13)

Oddlužení je v insolvenčním zákoně zakotveno v §§ 389 až 418. Účelem oddlužení je poskytnout dlužníkům, kteří mají poctivé úmysly a odhodlání řešit svoji finanční situaci, možnost splatit dluhy. Oddlužením se nedosáhne plné míry uspokojení věřitelů. Zajištění věřitelé budou uspokojeni zcela, nezajištění věřitelé budou uspokojeni do jimi schválené výše a zbytek dluhů bude dlužníkovi odpuštěn. Dlužníkovi bude ponechána minimální částka, všechny příjmy včetně darů budou použity na splátky. Po dobu 5 let bude muset dlužník dodržovat splátkový kalendář, který mu určí soud. Oddlužení zakotvené v zákoně reflektuje vzrůstající zadlužení českých domácností – českých občanů.

Z údajů insolvenčního rejstříku (vedeného dle ustanovení § 419 insolvenčního zákona) (14) níže v tabulce je patrné, že zákon se dostává do povědomí dlužníků - nepodnikatelů a je čím dál více využíván. Zřejmý je nárůst procenta úspěšnosti při podávání návrhů.

Měsíc a rok	Návrhy osobních bankrotů			Vyhlášené osobní bankrotů		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
leden	130	129	380	13	79	312
únor	244	209	553	50	121	326
březen	184	221	756	68	150	507
duben	185	225	727	61	145	470
květen	109	255	777	59	173	481
červen	115	337	803	50	209	544
červenec	119	343	784	79	218	525
srpen	91	355	733	46	225	547
září	111	408	813	59	291	577
říjen	130	386	931	70	295	637
listopad	137	519	1136	71	282	617
prosinec	102	546	1064	80	312	659
Celkem	1 657	3 933	9457	715	2 500	6202

Zdroj: Insolvenční rejstřík- uvedeno zdrojem (9a)

Insolvenční právo je pro orientaci neprávniků poměrně obtížné. V zákoně existují krátké lhůty některých fází, v nichž je potřeba se orientovat. Takovými fázemi v jednotlivých ustanoveních zákona v souvislosti s oddlužením jsou:

- podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení,
- rozhodnutí o úpadku,
- rozhodnutí o oddlužení,
- rozhodnutí o způsobu řešení úpadku dlužníka.

4.3.1 Podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení

Dlužník - nepodnikatel, který hodlá řešit svůj úpadek nebo hrozící úpadek oddlužením, musí s insolvenčním návrhem spojit i návrh na povolení oddlužení. V insolvenčním návrhu musí být uvedeny rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek.

Návrh se podává na předepsaném tiskopise a k němu se připojují předepsané přílohy a listinné důkazy, kterých se návrh dovolává. Dlužník podávající insolvenční návrh je povinen k němu připojit:

- seznam majetku (příp. znalecké posudky ke svým nemovitostem) včetně případných pohledávek s uvedením svých dlužníků;
- seznam svých závazků s označením svých věřitelů;
- další listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek.

Insolvenční návrh, který neobsahuje všechny náležitosti, není srozumitelný nebo je neurčitý, soud nejpozději do 7 dnů od podání zamítne, pokud do té doby nebyly nedostatky podání navrhovatelem odstraněny.

Insolvenční soud může před rozhodnutím o insolvenčním návrhu uložit navrhovateli, aby ve stanovené lhůtě zaplatil zálohu na náklady řízení, která může být až do výše 50 000 Kč, ovšem v praxi soudů se toto u navrhovatelů – nepodnikajících fyzických osob - obvykle nepoužívá. Pokud není předepsaná záloha zaplacená ve stanovené lhůtě, může soud před rozhodnutím o insolvenčním návrhu řízení zastavit.

4.3.2 Průběh insolvenčního řízení a rozhodnutí o úpadku

Insolvenční řízení se zahájí na návrh dlužníka dnem, kdy byl návrh převzat krajským soudem, v jehož obvodu má dlužník bydliště. Zahájení insolvenčního řízení se zveřejní vyhláškou 2 hodiny po té, co byl návrh doručen (v zákoně jsou upřesněny výjimky, kdy dojde ke zveřejnění později). Vyhláška se doručuje navrhovateli a věřitelům. Datovou zprávou jsou také vyzooměny vyjmenované instituce a to: příslušný finanční úřad, celní úřad, úřad práce, okresní správa sociálního zabezpečení, obecný soud dlužníka, soud a správce daně soudního exekutora (probíhá-li výkon rozhodnutí nebo exekuce).

Se zahájením insolvenčního řízení se spojují také následující účinky:

- pohledávky a jiná práva, která se týkají majetkové podstaty (tou je v případě podání návrhu dlužníkem dlužníkův majetek, který vlastnil v den zahájení řízení) se uplatňují přihláškou a ne žalobou,

- právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku či majetkové podstaty je možné uplatnit a nově nabýt jen za podmínek tohoto zákona...,
- výkon rozhodnutí nebo exekuci na dlužníkův majetek je možné nařídit, ale ne však provést.

Účinky zahájení insolvenčního řízení nastávají okamžikem zveřejnění vyhlášky v insolvenčním rejstříku. Od okamžiku zahájení insolvenčního řízení je dlužník povinen se zdržet nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet.

Insolvenční soud ve věci musí bez zbytečného odkladu rozhodnout nejpozději do 15 dnů od podání návrhu rozhodnutím o úpadku. V tomto rozhodnutí o úpadku, pokud je spojeno s rozhodnutím o povolení oddlužení, vyzve věřitele a stanoví lhůtu k přihlášení pohledávek do 30 dnů. Soud v rozhodnutí o úpadku ustanoví insolvenčního správce, který je povinen při výkonu své funkce až do doby schválení oddlužení soudem postupovat svědomitě a s odbornou péčí. Je povinen vyvinout veškeré úsilí k uspokojení věřitelů, za což mu náleží odměna a náhrada hotových výdajů, která je uspokojována z majetkové podstaty.

Soud s rozhodnutím o úpadku rozhodne o prohlášení konkursu, pokud zákon vylučuje řešení úpadku oddlužením.

4.3.3 Návrh řešení úpadku oddlužením

Dlužník, který není podnikatelem, může navrhnout insolvenčnímu soudu, aby jeho úpadek byl řešen oddlužením. Návrh se podává na předepsaném formuláři, dlužník se identifikuje a dokládá nejen údaje o očekávaných příjmech po dobu následujících 5 let, ale i údaje o příjmech za poslední 3 roky. Dlužník nemusí navrhnout způsob oddlužení, ale pokud jej navrhuje, volí mezi zpeněžením majetkové podstaty a nebo plněním splátkového kalendáře. K návrhu na oddlužení se musí připojit seznam majetku a seznam závazků, listiny dokládající údaje o příjmech, souhlas manžela či manželky s oddlužením, příp. souhlas osob, které se zaváží při povolení oddlužení, že budou spoludlužníci či ručitelé.

Prakticky je nezbytné, aby ke dni podání návrhu, dlužník v přílohách podání zcela přesně vyčíslil konečné dlužné částky ze všech dluhů, které má. Aby byla objektivně zjištěna výše jednotlivých dluhů, musí dlužník požádat všechny věřitele písemně o jejich

vyjádření. I kdyby odpověď dlužník neobdržel, předloží soudu jako důkaz žádost, kterou odeslal věřiteli.

V insolvenčním řízení se neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku úroky z prodlení a poplatky z prodlení přihlášených věřitelů vzniklé před rozhodnutí o úpadku, smluvní pokuty, náklady účastníků řízení, které jim vznikly insolvenčním řízením a další zákonem vyjmenované.

V ustanovení § 395 je uveden výčet taxativních případů, kdy insolvenční soud návrh na povolení oddlužení zamítne. Insolvenční soud tak učiní, pokud je možné se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že návrhem je sledován nepoctivý záměr, hodnota plnění nezajištěným věřitelům nedosahuje hranice třiceti procent, návrh byl v tomtéž insolvenčním řízení podán znovu nebo dosavadní výsledky insolvenčního řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení. Příkladem pro předchozí výčet je např. dlužník - nepodnikatel, který se chce zbavit dluhů, jež mu vznikly při jeho předchozí podnikatelské činnosti. Nebo také dlužník, kterému bylo v posledních 5ti letech povoleno oddlužení, ale on neplnil povinnosti stanovené rozhodnutím. Nebo rovněž dlužník, který podle výpisu z rejstříku trestů v posledních pěti letech před zahájením insolvenčního řízení, byl pravomocně odsouzen pro trestný čin majetkové nebo hospodářské povahy. Dlužník, který se chystá podat insolvenční návrh společně s návrhem na oddlužení, tak musí důkladně zvážit, zda je schopen splnit podmínky pro povolení a splnění oddlužení.

Je rovněž velmi zásadní, aby dlužník na výzvu k doplnění návrhu na oddlužení reagoval. Návrh s formuláři je poměrně komplikovaný, a pokud neobsahuje všechny náležitosti či je neurčitý a nesrozumitelný, pak musí být navrhovatelem – dlužníkem doplněn. Jestliže tak není učiněno, dlužník nedoplní a nereaguje, pak insolvenční soud návrh na povolení oddlužení zamítne. Na majetek dlužníka je vyhlášen konkurs. To má na situaci dlužníka, který se obrátil při řešení své situace na soud a očekával, že zaplatí jen část svých dluhů a bude oddlužen, naprosto ničující následek.

4.3.4 Volba způsobu oddlužení

Ačkoli dlužník ve svém návrhu podávaném insolvenčnímu soudu mohl navrhnout způsob oddlužení, přesto o způsobu jeho oddlužení rozhodují nezajištění věřitelé prostou většinou hlasů dle výše jejich pohledávek na schůzi věřitelů, kterou svolává insolvenční soud. Věřitelé tak rozhodnou o tom, zda pro ně má větší hodnotu stávající majetek dlužníka nebo jeho předpokládané příjmy po dobu následujících pěti let. Pokud ani jeden ze zákonných způsobů oddlužení nedosáhne předpokládaného počtu hlasů nezajištěných věřitelů, rozhodne o způsobu oddlužení soud. Oddlužení je tedy možné provést zpeněžením majetkové podstaty dlužníka nebo plněním splátkového kalendáře, jak bude v dalším podrobně uvedeno.

Je potřeba uvést, že dlužník má při podávání insolvenčního návrhu spolu s návrhem na povolení oddlužení možnost navrhnout způsob oddlužení. Podle dosavadních informací a praktických příkladů z občanských poraden je naprosto ojediněle dlužníkem navrhováno zpeněžení majetkové podstaty. Většina návrhů je směřována na plnění splátkového kalendáře. U dlužníků fyzických nepodnikajících osob je to poměrně pochopitelné, neboť jejich majetková podstata zahrnuje většinou jen movité věci představující spotřební elektroniku, bez níž jim v domácnosti bude těžko, přestože se jedná o zbytečné předměty. Ty také většinou byly původně u začátku jejich zadlužování, neboť na ně si dost možná právě poprvé půjčili.

4.3.5 Rozhodnutí o schválení oddlužení

Při svém rozhodování insolvenční soud přihlédne k výsledku hlasování nezajištěných věřitelů. Soud rozhodne o povolení oddlužení a jeho rozhodnutím jsou vázáni jak dlužník, tak i všichni věřitelé. Takovými věřiteli jsou věřitelé, kteří souhlasili i nesouhlasili s návrhem, ale i věřitelé, kteří nehlasovali. Účinnost rozhodnutí nastane jeho zveřejněním v insolvenčním rejstříku. Od doby účinku schválení oddlužení není možné provést soudní výkon rozhodnutí a exekuci. Proti tomuto rozhodnutí se může odvolat pouze věřitel, který hlasoval proti přijetí schváleného způsobu oddlužení nebo věřitel, jehož uplatněným námitkám soud nevyhověl.

Zde je nezbytné uvést, že insolvenční rejstřík je veřejně přístupným informačním systémem veřejné správy spravovaný Ministerstvem spravedlnosti ČR, v němž je uveden

seznam dlužníků, insolvenčních správců a další informace stanovené zákonem. Je veřejně přístupný, tzn. každý má právo do něj nahlížet a pořizovat z něj kopie a výpisy. Po ukončení insolvenčního řízení soud dlužníka ze seznamu vyškrtne a údaje o něm v insolvenčním rejstříku zneprístupní.

Insolvenční soud ve své rozhodnutí rozliší, zda-li rozhodoval o povolení oddlužení plněním splátkové kalendáře nebo zpeněžením majetkové podstaty. V obou typech rozhodnutí se vždy určuje osoba insolvenčního správce a rozhoduje se o jeho výši náhrady na dosud vynaložené výdaje a o odměně. Odměna a náhrada hotových výdajů insolvenčního správce se uspokojuje z majetkové podstaty nebo ze zálohy na náklady insolvenčního řízení, ale může ji uhradit i stát. Ostatní náležitosti rozhodnutí budou popisovat detailně níže.

K ustanovení odstavce 2 § 38 mám praktickou připomínku, která se týká možnosti hrazení nákladů a odměny insolvenčního správce státem. Soud by mohl, podle do posledního detailu doložené finanční situace dlužníka, kterou má při svém rozhodování k dispozici, zvážit možnost rozhodnout o tom, že stát v sociálně kritických případech fyzických osob uhradí náklady a odměnu insolvenčnímu správci. Takovými případy by mohli být dlužníci, kteří samozřejmě splňují podmínky zákona (např. zejména řádně pracovali, pracují a jsou bezúhonní) a mají více dětí do věku 15 let a budou řádně splácet svoje dluhy po dobu jednoho roku a to po celou dobu pěti let. Každoročně by pak byla zpětně možnost tuto položku vykompenzovat. Děti za dluhy svých rodičů nemohou a tak by se z této kompenzace mohla stát jakási sociální dávka státu určená dětem dlužníků.

Pokud soud návrh na oddlužení zamítne, nejčastěji proto, že zjistil nepoctivý úmysl dlužníka je úpadek řešen konkursem.

4.3.6 Způsob oddlužení

Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Způsob oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je možné aplikovat u dlužníka, který vlastní majetek, jehož reálná prodejní hodnota je taková, že částečně pokryje pohledávky nezajištěných věřitelů a to ve výši nejméně 30 %. V rozhodnutí o povolení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je ustanoven insolvenční správce, jeho odměna

a náhrady jeho výdajů. Je označen majetek, který ke dni vydání rozhodnutí patří do majetkové podstaty. Dále jsou v rozhodnutí uvedeni nezajištění věřitelé, kteří souhlasili s plněním nižším než 30 % jejich pohledávky a je také uvedeno nejnižší plnění těmto věřitelům, na němž se dohodli s dlužníkem.

Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje obdobně jako u zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. Majetková podstata se zpeněžuje:

- prodejem movitých věcí a nemovitostí podle občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí
- veřejnou dražbou
- prodejem majetku mimo dražbu.

Zpeněžením majetkové podstaty dlužníka dochází k uspokojení věřitelů formou jednorázového prodeje majetku dlužníka a rozdělením výnosu z tohoto prodeje mezi věřitele. Rozdíl oproti konkursu je v tom, že do majetkové podstaty nenáleží majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení po té, co nastaly účinky schválení oddlužení zveřejněním v insolvenčním rejstříku. Zpeněžení majetkové podstaty podle zákona provádí insolvenční správce.

Z praxe usuzují, že zpeněžení majetkové podstaty je příznivějším řešením pro věřitele a to s ohledem na délku doby, kdy jejich pohledávky budou zaplacený. Musí zde být ale předpoklad, že majetek dlužníka má skutečně reálnou prodejní hodnotu, která umožní uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů minimálně ve výši 30 % celkové pohledávky, věřitelé mohou být obvykle uspokojeni i ve vyšším procentu. Insolvenční správce vzhledem k tomu, že mu zákon umožňuje si odečíst náklady spojené se zpeněžením až do 5 % výtěžku, má zájem na co možná nejrychlejším a nejvýhodnějším prodeji.

Zpráva o zpeněžení majetkové podstaty s vyčíslením částky, která se má rozdělit mezi věřitele, je zpracována insolvenčním správcem a předložena k rozhodnutí soudu. Zpráva může být rozhodnutím schválena, ale i odmítnuta. V případě vznesení důvodných námitek účastníků řízení, musí být zpráva doplněna či změněna, pokud tak stanoví soud. Pokud se stane, že dosažený výtěžek z prodeje – u fyzických osob se jedná výjimečně o prodej nemovitých věcí, většinou jde o prodej věcí movitých, resp. spotřebního zboží z vybavení jejich bytu - nestačí k uspokojení všech pohledávek, nejprve se uspokojí

odměna a hotové výdaje insolvenčního správce a pak pohledávky zajištěných věřitelů a až po té pohledávky z úvěrového financování.

Oddlužení plněním splátkového kalendáře

Oddlužení plněním splátkového kalendáře přepokládá od dlužníka po dobu pěti let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům z příjmů v rozsahu, v jakém by z těchto příjmů mohly být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky. Tuto částku rozvrhne insolvenční správce mezi nezajištěné věřitele podle poměru jejich pohledávek ve splátkovém kalendáři tak, jak bylo určeno v rozhodnutí soudu o schválení oddlužení. Dlužník má po dobu plnění splátkového kalendáře povinnost pravidelně odvádět příjmy ve stanoveném rozsahu nezajištěným věřitelům. Stejně tak musí věřitelům odevzdat i všechny mimořádné a neočekávané příjmy plynoucí z dědictví, finančních darů apod. Je povinen vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, usilovat o zajištění příjmů. Příjmy nezatajovat a řádně o příjmech a dalších rozhodných skutečnostech informovat k 15. lednu a 15. červenci každého roku insolvenční soud, který má nejen rozhodovací, ale i dohlížecí činnost. Insolvenční správce dohlídí po celou dobu oddlužení na dlužníka a pravidelně informuje insolvenční soud a věřitele.

Je nezbytné zdůraznit, že dlužník, který nemá žádný majetek ke zpeněžení, ale měl a má stabilní zaměstnání, které bude mít i v příštích pěti letech může být ideálním pro oddlužení plněním splátkového kalendáře. Podmínkou je ale to, že hodnota plnění probíhajícího po dobu pěti let bude taková, že pokryje minimálně 30% výše přihlášených nezajištěných závazků. K tomu je třeba přičíst paušální náklady, resp. odměnu insolvenčního správce, která činí u správců - plátců DPH – celkem za celou dobu pěti let 64 500 Kč a u správců – kteří nejsou plátcí DPH – celkem 54 000 Kč. Program, jakási kalkulačka pro výpočet, zda-li dlužník může podstoupit insolvenční řízení a splnit podmínky oddlužení a neocitnout se v konkursu, je k dispozici na www.vyplata.cz/vypocty/. Zde se do programu vyplní údaje o manželce, dětech žijících ve společné domácnosti i vyživovaných dětech, o výši všech pravidelných příjmů apod. Výsledkem je vypočtená částka, která musí být dlužníkovi zachována a vypočtená částka na platby nezajištěným věřitelům a insolvenčnímu správci. Při posuzování návrhu na oddlužení vychází soud z příjmů dlužníka v posledních 6ti měsících.

4.3.7 Zrušení schváleného oddlužení

Po dobu trvání účinku schválení oddlužení je dlužník povinen dodržovat podmínky stanovené soudem. Pokud se zjistí, že dlužník:

- neplní své povinnosti dle schváleného způsobu oddlužení,
- podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit,
- vznikl-li dlužníkovi v důsledku zaviněného jednání po schválení plánu oddlužení další peněžitý závazek po dobu delší třiceti dnů po lhůtě splatnosti,
- navrhne-li to sám dlužník,

pak rozhodne insolvenční soud o zrušení schváleného oddlužení. Rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení může insolvenční soud vydat jen do doby, dokud nevezme na vědomí splnění oddlužení. Po rozhodnutí, kterým je zrušeno schválené oddlužení, proti němuž se ale mohou odvolat dlužník, věřitel i insolvenční správce, rozhodne insolvenční soud o řešení dlužníkova úpadku konkursem.

Úkolem zákona by mělo být pomoci dlužníkovi nezvládajícímu své závazky. Dlužník má za povinnost zaplatit buď třetinu a více dlužné částky ze svého majetku a nebo pět let vše co vydělá, přivydělá a dostane darem nad rámec svého životního minima, resp. minima jeho rodiny, řádně odevzdávat. Prakticky je možné, že dlužník přivydělává a neohlašuje tento náhodný výdělek. Přejde o zaměstnání a nevyvíjí dostatečnou snahu o nové zaměstnání. Půjčí si další peníze, které sice splácet chtěl z částky, která mu zůstává jako životní minimum, ale nakonec je nesplácí, neboť není z čeho. Věřitelé jsou samozřejmě ostražití, vždyť oni jsou těmi, kdo přijdou zkrátka a nedostanou zpět jimi půjčené peníze, úroky a další poplatky, které dostat mohli. Při poskytování spotřebitelského úvěru si mohou provést prověření klienta, neboť nebankovní a bankovní registr klientských informací je několik let veden a obsahuje informace o splácení úvěrů a hypoték klientů bankovního sektoru. Je samozřejmě rizikem věřitelů, komu úvěr poskytnou. Na druhé straně insolvenční soud stanoví přesné podmínky ve svém rozhodnutí o schválení oddlužení. Vychází z doložených dokladů žadatele – dlužníka a předpokládá, že dlužník chce být oddlužen. Ke zrušení schváleného oddlužení dojde v případě, že z nedbalosti a nezodpovědnosti dlužníka je naplněn jeden ze zákonem uvedených důvodů. Hrozba konkursu, v němž se může obrátit oddlužování při neplnění povinností, by měla být pro dlužníky dostatečným varováním.

4.3.8 Splnění oddlužení

Splnění oddlužení vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, proti kterému není přípustné odvolání. V rozhodnutí se uvede odměna insolvenčního správce a jeho náklady a zároveň se sprostí funkce. Insolvenční řízení tímto rozhodnutím končí.

Pokud dlužník splnil řádně a včas všechny stanovené povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, může po slyšení dlužníka insolvenční soud vydat usnesení. V tomto usnesení osvobodí dlužníka od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny. Návrh v tomto případě může podat pouze dlužník. Osvobození se vztahuje na ručitele dlužníka, ale také na věřitele, kteří své pohledávky nepřihlásili, ač tak měli učinit a také na pohledávky věřitelů, k nimž se v insolvenčním řízení nepřihlíželo.

Účinky schválení oddlužení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku. Při osvobození dlužníka zůstává zajištěnému věřiteli, který nepožádal o zpeněžení majetku po schválení oddlužení, zachováno právo se domoci uspokojení pohledávky z výtěžku zpeněžení tohoto majetku. Insolvenční řízení také může být splněno, aniž by bylo dosaženo základního cíle oddlužení, tj. uspokojení věřitelů alespoň v minimálním předpokládaném rozsahu, ale to je jen tehdy, když návrh podá dlužník a prokáže, že v důsledku okolností, které nezavinil, došlo k uspokojení pohledávek v takové výši, která není nižší než částka, která by byla získána z konkursu.

Základním cílem a motivací dlužníka k tomu, aby proces oddlužení podstoupil, je možnost jeho osvobození od dosavadní zátěže spočívající v neuhrazených dlužích. K tomu může na návrh dlužníka dojít po řádném splnění oddlužení, na jehož základě byli uspokojeni nezajištění věřitelé alespoň v rozsahu třiceti procent jejich přihlášených pohledávek, pokud se nedohodli s dlužníkem na nižším uspokojení. Dlužník však ne vždy je schopen ovlivnit způsob zpeněžení majetku, případně výši příjmů tak, aby bylo dosaženo alespoň minimální výše uspokojení předpokládané zákonem. Podmínkou pro osvobození dlužníka od placení zbytku pohledávek je to, že dlužník takový stav nezavinil a věřitelé by v případě vyhlášení konkursu stejně nedostali víc, než dlužníkem bylo dosud zapláceno. Takové osvobození připadá v úvahu např. u dlužníků – spotřebitelů, kteří jsou nemajetní a kteří plnili splátkový kalendář.

Dlužník je osvobozen od pohledávek, což ale neznamená zánik pohledávek. Věřitelům to brání pohledávky u soudu uplatnit. Pokud je do 3 let od pravomocného usnesení o osvobození od placení pohledávek zjištěno podvodného jednání dlužníka nebo spáchání trestného činu dlužníkem, kterým byl ovlivněn průběh oddlužení, může soud osvobození odejmout.

Osvobození insolvenční soud dlužníkovi odejme, jestliže je podán některým z věřitelů do 3 let od pravomocného přiznání návrh. Insolvenční soud osvobození odejme, jestliže ke schválení oddlužení nebo k přiznání osvobození došlo na základě podvodného jednání. Podvodným jednáním může být zatajení příjmů dlužníka a to jak na počátku insolvenčního řízení, tak i v průběhu oddlužování, jedná se zejména o práci tzv. „načerno“ nebo také účelné zmenšení majetku prodejem a jeho následným zatajením insolvenčnímu soudu při podávání návrhu nebo i v průběhu splácení. K odejmutí osvobození může také dojít, pokud dlužník poskytl zvláštní výhody některým věřitelům. Toto může například nastat tím, že některému z věřitelů dlužník zaplatil z jinak získaných zdrojů svého příjmu, např. z práce „načerno“. K zániku osvobození dojde také v případě, že dlužník byl do 3 let od právní moci rozhodnutí pravomocně odsouzen za trestný čin, který měl vliv na některý z úkonů v insolvenčním řízení nebo poškodil věřitele.

4.4 Konkurs

Insolvenční zákon zachovává možnost prohlášení konkursu a to po té, co bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka. Nově stanovené zákonné způsoby řešení úpadku jsou pro určité kategorie dlužníků (reorganizace pro podnikatele, oddlužení pro nepodnikatele), ale konkurs je univerzálním způsobem řešení úpadku pro všechny kategorie dlužníků. Konkurs je v insolvenčním zákonem podrobně upraven v § 244 až §315, přičemž v posledních dvou paragrafech jsou ustanovení o nepatrném konkursu, který se týká fyzických nepodnikajících osob. Konkurs se prohlásí na fyzickou osobu – nepodnikatele

- při rozhodnutí soudu o úpadku, pokud zákon oddlužení nepřipouští,
- při zrušení schváleného oddlužení z důvodu neplnění povinností dlužníkem.

Konkurs je způsobem řešení úpadku spočívající v tom, že na základě rozhodnutí o prohlášení konkursu jsou zjištěné pohledávky věřitelů zásadně poměrně uspokojeny

z výnosu zpeněžení majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají. Účinky prohlášení konkursu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí v insolvenčním rejstříku. Prohlášením konkursu přechází na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, výkon práv a plnění povinností za dlužníka, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Ale ke zpeněžení majetkové podstaty, což je převedení veškerého majetku zařazeného do podstaty na peníze, tedy k prodeji je možné přikročit teprve po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu, nejdříve po první schůzi věřitelů.

Fázemi konkursu jsou :

- prohlášení konkursu soudem,
- zjištění a zajištění majetkové podstaty,
- zpeněžení majetkové podstaty insolvenčním správcem,
- poměrné uspokojení insolvenčních věřitelů.

U nepatrného konkursu, který umožňuje insolvenční zákon podle § 314 a § 315 pro fyzickou nepodnikající osobu, jsou možné odchylky, které spočívají ve zmírnění některých opatření jako např.: u manželů musí dojít k vypořádání společného jmění, ale není potřeba schválení insolvenčním soudem a ani k tomu není nutný souhlas věřitelského orgánu. Odchylnou je také to, že k vyloučení nedobytných pohledávek, věcí či jiných majetkových hodnot není třeba souhlasu insolvenčního soudu a věřitelského orgánu. Insolvenční soud může pro nepatrný konkurs stanovit odchylky, které se nesmí dotknout postavení zajištěných věřitelů ani zásad řízení, ale které povedou k rychlému a hospodárnému průběhu insolvenčního řízení.

Zpeněžením majetkové podstaty zanikají účinky nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce či věcná břemena zapsaná v katastru nemovitostí. Proti starší právní úpravě je zásadní změnou, že insolvenční správce ke zpeněžení majetkové podstaty přikročí až po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu.

Pro dlužníka, který sám podal návrh na insolvenční řízení a soudem bylo rozhodnuto o úpadku, musí být nemilé překvapení, když namísto rozhodnutí, resp. povolení oddlužení, je prohlášen konkurs. Ten má samozřejmě zcela jiné účinky. Především zde není šance dlužníka, aby z jeho zpeněžené majetkové podstaty byli uspokojeni věřitelé jen ve výši 30 %, jak asi při podávání návrhu uvažoval. Zajištění věřitelé, jejichž pohledávky jsou zajištěny majetkem náležejícím do majetkové podstaty (a

to z důvodu omezení převodu nemovitosti, zástavního práva, postoupení pohledávky apod.) se uspokojují ze sta procent, ovšem po odečtení částky připadající jako odměna a náhrada nákladů insolvenčního správce. O ostatních pohledávkách vydá soud rozvrhové usnesení, kterým potvrdí výšku částek poměrně k výši jejich pohledávek. S největší pravděpodobností tak nebudou zaplacený všechny dluhy.

Dlužníkovi u nezaplacených dluhů po celou dobu budou narůstat úroky z prodlení, příp. jiné sankce za neplacení dluhu. Navíc již nebude mít žádný zbytný majetek, který by sám mohl prodat. Podstatná je úvaha, zda-li bylo skutečně získáno prodejem dost peněz, zda-li nebylo prodáno přespříliš pod cenou. Nejpodstatnější je ale to, zda-li se do této situace bylo třeba neuváženými kroky dostat.

5 Aplikace insolvenčního zákona

5.1 Zadlužování občanů v České republice

Nejprve je nezbytné uvést, že v České republice neexistuje žádný dokument, natož zavedený systém, který by propracoval dostupnou a efektivní poradenskou činností se zapojením místních samospráv, státních institucí a případně i neziskových nevládních organizací. Problematikou svých zadlužených občanů se přitom zabývají např. v Irsku na velmi vysoké úrovni. Při obcích existují instituce poskytující zdarma služby pro finanční poradenství, ty také poskytnutí tzv. krizové půjčky. Irskou vládou je financován program s názvem MABS, který zahrnuje sdílení informací a zkušeností mezi obcemi a regiony v zadlužování občanů. V 65 místech je zaměstnáno kolem 250 zaměstnanců, kteří mají ročně kolem 16 000 klientů převážně s nízkými příjmy, případně závislé na sociálních dávkách řešících svoji insolventnost. MABS, resp. jeho zaměstnanci pro klienty vyjednávají s věřiteli, intervnují v případě exekucí, pomáhají sestavit rozpočet, splátkový kalendář. Podobný projekt funguje i v Nizozemí (15).

Podle zprávy České národní banky v lednu roku 2011 činily dluhy českých domácností u bank a finančních institucí 1,057 bilionu korun, přičemž podniky ve stejném období dlužily jen 0,908 bilionu korun. Dluh poskytnutý těmito institucemi představuje na každého obyvatele více jak 100 tisíc korun, přičemž čtvrtinu z této částky činí spotřebitelské úvěry. (16) Podle údajů České národní banky a Českého statistického úřadu (17) je od roku 1995 do roku 2010 zaznamenán nárůst o 1080 % výše objemu úvěrů (půjček) domácností. Konkrétní údaje o výši úvěru či půjček jsou uvedeny v následující tabulce.

**Vývoj výše úvěrů (půjček) domácností v České republice v letech 1995-2010
poskytnutých bankami a spořitelny**

stav k	úvěry(půjčky) v mld. korun
31. 12. 1995	102,1
31. 12. 1996	104,3
31. 12. 1997	110,5
31. 12. 1998	107,1
31. 12. 1999	112,3
31. 12. 2000	122,6
31. 12. 2001	139,3
31. 12. 2002	178,7
31. 12. 2003	237,4
31. 12. 2004	313,7
31. 12. 2005	414,9
31. 12. 2006	536,4
31. 12. 2007	720,9
31. 12. 2008	873,4
31. 12. 2009	974,8
31. 12. 2010	1057,1

Pramen: ČSÚ a ČNB

K těmto údajům je nezbytné konstatovat, že mimo evidenci a oficiální statistiky zůstává objem spotřebitelských úvěrů poskytnutých nebankovním sektorem. Předpokládá se, že může činit dvacet procent objemu finanční prostředků poskytnutých bankovním sektorem, tj. cca 200 mld. korun. (18)

Úvěrové registry jsou standardním nástrojem pro posuzování bonity a rizika nesplácení úvěrových produktů klienty - dlužníky. Úvěrové registry jsou využívány poskytovateli – věřiteli - úvěrů a v České republice jsou spravovány společností Czech Credit Bureau. Jedná se tyto registry:

- Bankovní registr klientských informací (BRKI)
- Nebankovní registr klientských informací (NRKI).

Z hlediska výše dluhů a zadluženosti českých občanů je nejzajímavějším a nejpoužívanějším systémem tzv. SOLUS, provozovaný zájmových sdružením právnických osob monitorujících dlužníky, kteří nesplácejí. (19) SOLUS je zájmovým sdružením právnických osob se sídlem v Praze. Jeho název vznikl složením počátečních písmen původního názvu, a to Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům, který zároveň nejlépe charakterizuje jeho hlavní cíl. SOLUS byl zaregistrován a zahájil svou činnost již 18. června 1999.

Podle jejich údajů vedených od roku 2007 bylo na konci tohoto roku po splatnosti 11,3 mld. korun. Na konci roce 2008 to bylo 13,2 mld. korun a na konci roku 2009 již 22,7 mld. korun po splatnosti. Registr vedl na konci roku 2009 již 868 tisíc osob, které mají problémy se splácením u více jak 1,5 milionů závazků. (20)

5.2 Poradenství neziskových nevládních organizací

V České republice čím dál více dlužníků vidí svoji situaci jako bezvýchodnou, neumí ji řešit, a proto vyhledává pomoc, pomoc nestrannou, odbornou a zadarmo. Poradenství neposkytují obce, města, regiony či stát, ale občanská sdružení, resp. neziskové nestátní organizace, které se snaží o pomoc občanskou:

- Asociace občanských poraden založená v roce 1997, která sdružuje 42 občanských poraden v 66 detašovaných pracovištích a kontaktních míst po celé České republice (21);
- Sdružení ochrany spotřebitelů, občanské sdružení, které připomínkuje zákony, upozorňuje na nezákonné a neetické chování věřitelů, umožňuje operativní konzultace spotřebitelům v tísní (22);
- Občanské sdružení SPES, které bylo založeno na pomoc v obtížných situacích. Spolupracuje s odborníky různých zaměření, usiluje o větší ekonomickou gramotnost občanů, příp. studentů svými vzdělávacími programy (23);
- Zřívule práva je občanským sdružením, jehož cílem je ochrana před diskriminací z důvodu rasového, etnického, náboženského vyznání a jiných znevýhodnění. Sdružení se v roce 2008 podílelo na oponentuře k dluhové problematice Občanské poradny Plzeň (24);

- Sdružení českých spotřebitelů – SČS - založené v roce 1990 s jinou původní náplní činnosti, které v roce 2008 s Českou spořitelnou spoluzaložilo obecně prospěšnou společnost Poradna při finanční tísní (25);

Poradna při finanční tísní, o.p.s. (26) vznikla v roce 2007 zakládací smlouvou mezi Českou asociací spotřebitelů a Českou spořitelnou, jejímž hlavním předmětem jsou rady v oblasti finanční, příp. dluhové, ale i pozitivní působení na spotřebitele v oblasti finančně-právní při poskytování úvěrů a půjček zejména z bankovního sektoru. Této náplni činnosti také odpovídá to, že do projektu jsou zapojeny všechny největší banky a spořitelny, které jsou na českém trhu (27).

Asociace a v ní zapojené občanské poradny, stejně tak jako ostatní neziskové organizace, získávají na svoji činnost a projekty zaměřené na poradenství a vzdělávání finanční prostředky z grantů měst, krajů a ministerstev, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Některé projekty z poslední doby jsou zcela financovány bankovním sektorem.(28) Jsou to projekty, které mají pomoci dlužníkům v orientaci, aby důvěřivě nepodléhali nabídkám oddlužovacích společností, které je naopak dovedou do ještě větších nesnází. Jedná se o společnosti, které dlužníkovi nabídnou placenou pomoc, která ve skutečnosti spočívá pouze v tom, že za něj začnou vyjednávat splátkový kalendář s věřitelem. Přes ně pak dlužník platí věřiteli. Odvody na účet věřitele provádí oddlužovací společnost, která často snižuje výši splátky, neplatí včas a tak dlužníka přivádí do ještě větších problémů. Takovéto projekty a osvěta právě ve výše uvedené problematice by byly nadbytečné, kdyby stát účinně zamezil podobným aktivitám.

Dluhové poradenství obecně je v České republice poskytováno nahodile, není cíleně řízeno a zcela evidentně nepokrývá všechna větší města. Tíhu řešení a poskytování dluhového poradenství nesou pouze nestátní neziskové organizace, které bezplatně poskytují občanské poradenství. V poradnách poskytují rady zaměstnanci, ale zejména dobrovolní pracovníci. Problematika financování poradenství je každoroční otázkou všech sdružení při tvorbě rozpočtu. Nežádá se stává, že činnost je nedobrovolně utlumena z důvodu neposkytnutí grantu na další období.

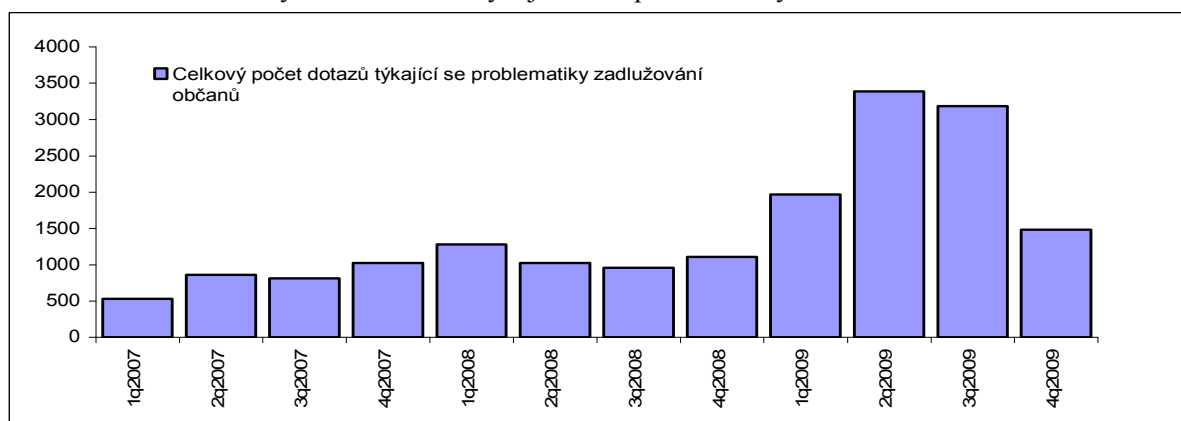
5.2.1 Poradenství v Asociaci občanských poraden

Uvedené objemy úvěrů - půjček nejsou pochopitelně vždy poskytnuty tak, aby byly včas a ve správné výši spláceny. Vzniká stále větší potřeba dluhového poradenství, proto se s dotazy na občanské poradny sdružené pod Asociací občanských poraden obrací stále více lidí. Z důvodů vyhodnocování činnosti Asociací občanských poraden je prováděn monitoring ve všech poradenských místech občanských poraden a je vedena statistika - klasifikace informační databáze.

Ve statistickém třídění dotazů se pod názvem „Finanční a rozpočtová problematika“, jak jsem si sám ověřil při své praxi, skrývají dotazy klientů, které nemusí mít vždy přímou souvislost s dluhy, prostě se jen týkají financí. Bývají to dotazy z oblasti daň darovací, daň z nemovitostí, dědická daň, správa poplatků. Přesto ze statistických čísel od roku 2007, kdy z celkového počtu dotazů bylo 6,1 % z finanční oblasti, došlo do roku 2009 k nárůstu na 13,9 % z celkového objemu dotazů v počtu 60 164.

Český statistický úřad z dat poskytnutých Asociací občanských poraden vytvořil grafy vypovídající mnohé. (29) (Pozn. K dispozici zatím nejsou celkové údaje za r. 2010.)

Počty dotazů občanů týkajících se problematiky zadlužování

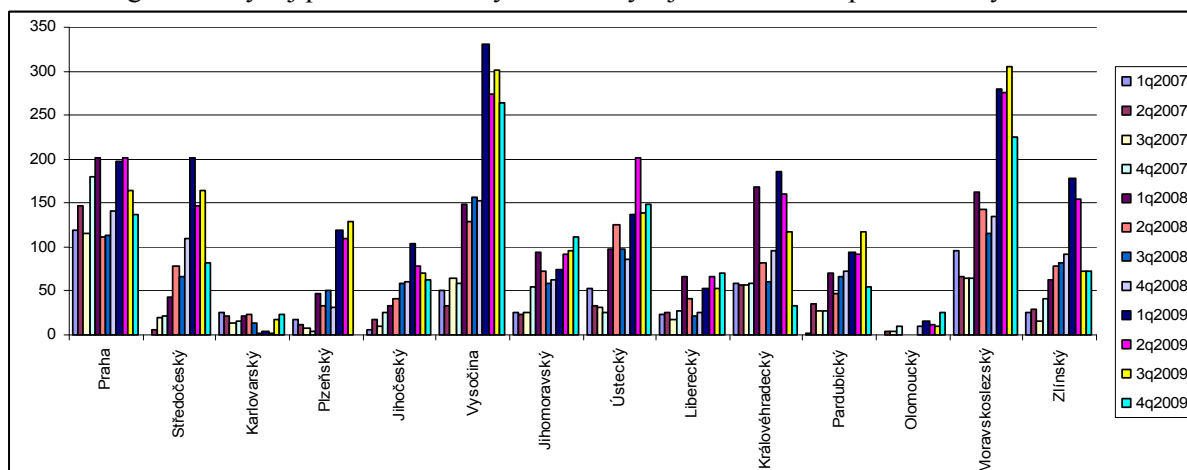
Zdroj: Asociace občanských poraden

K výše uvedenému grafu je nutné uvést:

V roce 2007 bylo evidováno 2126 dotazů na rady ohledně dluhů a celkově včetně dotazů k exekucím to bylo 3634.

V roce 2009 to již bylo 7077 evidovaných dotazů na radu ohledně dluhů a celkově včetně dotazů k exekucím to bylo 10603.

Regionální vývoj počtu dotazů obyvatelstva týkající se dluhové problematiky

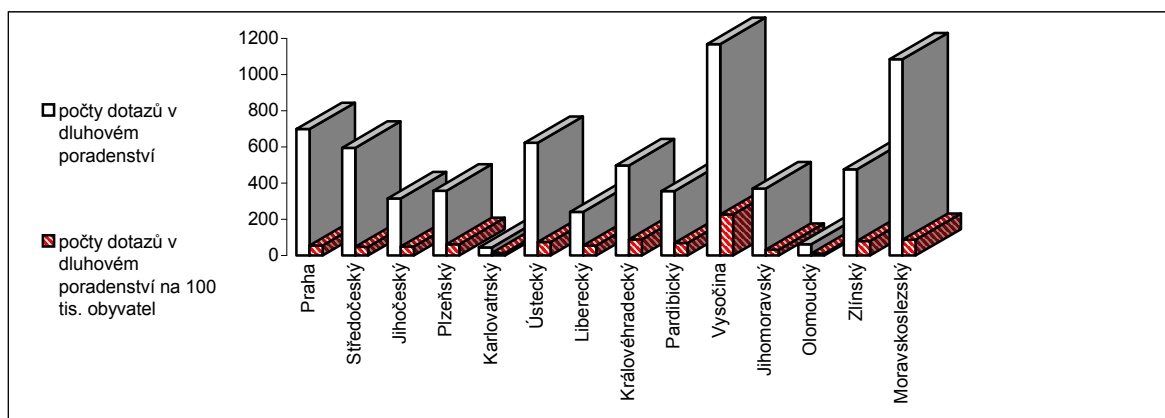
Zdroj: Asociace občanských poraden

K výše uvedenému grafu je nutné uvést:

Odráží se zde ekonomická situace obyvatel kraje Moravskoslezského a kraje Vysočina, kde jsou nejmenší nominální mzdy ve srovnání s průměrem v České republice, je zde rovněž nejvyšší nezaměstnanost. V této statistice kraj Karlovarský, s velmi bohatými občany žijícími v Karlových Varech, ale také na Sokolovsku s velkou nezaměstnaností ve venkovských sídlech, má přesto nízký počet dotazů k problematice dluhů. Nejmenší počet dotazů vykazuje kraj Olomoucký s nejnižším hrubým domácím produktem na obyvatele a jednou z nejnižších úrovní mezd.

Jde o statistiku, takže v následujícím grafu při vztažení počtu dotazů z dluhové problematiky na 100 tis. obyvatel se některé kraje mezi sebou vyměnily.

Regionální srovnání absolutního počtu dotazů domácností v dluhovém poradenství a jejich počtů na 100 tis. obyvatel kraje (rok 2009)

Zdroj: Asociace občanských poraden

Důležité a podstatné je zdůraznit, že statistická čísla o velikosti zadlužení, jsou získávána ze statistik bankovního sektoru. Kdo ví, kolik činí dluhy z nebankovního sektoru.

Projekt - Dluhové poradenství proti dluhové pasti

Asociace občanských poraden za finančního přispění a účasti České obchodní banky a Poštovní spořitelny a.s. v lednu roku 2008 zahájila projekt Dluhové poradenství proti dluhové pasti. Asociace občanských poraden však ke spolupráci vyzvala jen 18 členských občanských poraden. Cílem projektu mělo být poskytování odborného dluhového poradenství na vysoké kvalifikované úrovni. Vybraným poradnám bylo poskytováno speciální školení k praktickému přístupu a orientaci v ustanoveních insolvenčního zákona, pro zapojené poradny byly pořádány odborné semináře.

Z mojí praxe v Občanské poradně Plzeň a z podkladů získaných na internetu o vyhodnocení projektu „Dluhové poradenství proti dluhové pasti“ soudím, že všichni občanskí poradci by měli mít stejnou možnost vzdělávání, aby jejich rady byly kvalifikované, praktické a hlavně stejné. Přístup Asociace byl v tomto případě diskriminační. Do poraden, které nebyly zahrnuty do projektu a jejichž zaměstnanci a dobrovolní poradci nebyli školeni k insolvenčnímu zákonu, přichází a budou přicházet klienti se stejnými problémy jako do těch zapojených v projektu. Jejich postavení v poradenství je stejně nelehké, jako problémy těch, kterým se snaží pomoci. Z podrobné

statistiky, která je a byla prováděna v minulém období, vyplynul zajímavý profil typického klienta poradny (30):

- nejčastější dotazy – oblast exekucí
- nejobvyklejší dluhy – ze spotřebitelských úvěrů nebankovního sektoru
- nejobvyklejší výše dluhů – do 100 000 Kč
- nejobvyklejší klient dle pohlaví – téměř vyrovnané (53,5 % žen)
- největší věková skupina – od 31 do 50 let
- největší zastoupení ve skupině vzdělání – základní a vyučení
- nejobvyklejší příjem klientů – v rozmezí do 13 200,- Kč

5.2.2 Poradenství v Občanské poradně Plzeň

Občanská poradna Plzeň sídlí nedaleko středu Plzně a v průběhu své třináctileté existence měla tři kontaktní místa, kam poradci za klienty dojížděli a dojíždí - v Plzni-Bolevci, Rokycanech a Dobřanech. Občanská poradna je založena jako občanské sdružení a je členem asociace od počátku své činnosti. V poradenství má značné zkušenosti. Aktivně se podílí na vytváření základů občanského poradenství, na tvorbě nových metodických postupů a v posledních letech se musí orientovat významně na dluhovou problematiku, neboť si to vyžadují dotazy klientů. Přes své nesporně dobré výsledky do projektu Asociace občanských poraden Dluhové poradenství proti dluhové pasti nebyla zařazena.

Prakticky od roku 2005 se mimo jiné programy a aktivity v oblasti sociálního poradenství a vzdělávání soustřeďuje na dluhovou problematiku. Podle vedené statistiky bylo na dluhovou problematiku vzneseno v roce 2005 111 dotazů, v roce 2006 to bylo 228 dotazů, v roce 2007 113 dotazů, avšak nižší míra nesouvisela snad s poklesem aktuálnosti dluhové problematiky, ale s tím, že poradna nedisponovala v tomto období dostatečným množstvím finančních prostředků potřebných na svůj provoz, a tak byla nucena některé své uživatele odkazovat na jiná poradenská místa. Za rok 2008 pak bylo zodpovězeno 136 a v roce 2009 377 dotazů. Z údajů připravených pro výroční zprávu za rok 2010 je evidentní, že finanční a rozpočtová problematika s počtem 467 dotazů dohání dosud nejvýše

postavenou problematiku majetkových vztahů a náhrad škod s počtem dotazů 599. Z celkového počtu dotazů 2869 roku 2010 tak finanční problematika tvořila 21 %.

Se zvyšujícím se počtem dotazů v této oblasti a při zkušenostech, které tým poradny z opakujících se dotazů získával, vyvstala potřeba sepsat a následně i vydat informační brožuru Dluhová problematika (31). Tato brožura obsahuje přehledný výčet produktů bankovního i nebankovního sektoru, provedla spleť smluv, pojmenovala dluhy a přínosně upozornila na to, co čeká dlužníky. Byla vydána těsně před schválením nové zákonné úpravy, takže od účinnosti insolvenčního zákona bylo uvažováno o jejím doplněném vydání, což se stalo na podzim roku 2008.

Občanská poradna Plzeň dlouhodobě upozorňuje na hrotící se situaci v zadluženosti občanů, na její neřešení a nezájem ze strany státu. Přestože je její práce vyhodnocována každoročně v sektoru neziskových organizací městskými a krajskými orgány jako velmi přínosná, každoročně na počátku roku nejsou zdroje financí (granty města, kraje a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR) takové, aby nebyla činnost utlumována a snižován počet poradců. Základní tým poradců je natolik odborně erudovaný v dané oblasti, že se i přes nedostatek finančních prostředků daří každoročně přinášet osvětu na seminářích pořádaných poradnou. V roce 2008 proběhl projekt „Dluhové poradenství pro občany“ v jehož rámci byla vytvořena Metodika protidluhového poradenství. Dále byly uspořádány semináře s tematikou vzdělávání ve finanční gramotnosti studentů středních škol a učilišť. (32) V roce 2009 byl uspořádán praktický seminář s dluhovou tematikou pro seniory a v rámci konference „Proměny občanského života“ byla tato tematika diskutována ve dvou odborných blocích se sociálními pracovníky a zaměstnanci neziskových organizací.(33) V roce 2010 se činnost poradny nejprve ochromila nedostatkem finančních prostředků, s kterými se ovšem téměř každé občanské sdružení počátkem počátkem roku, ale od druhého čtvrtletí opět bylo pokračováno v seminářích a vzdělávání ve finanční gramotnosti jak pro seniory, tak pro studenty středních škol a učilišť. (34)

5.2.2.1 Postoj Občanské poradny k dluhové problematice

Občanská poradna Plzeň o.s. má základní poslání a principy naformulované v následujících ustanoveních (35):

- poskytovat rady, informace a asistenci všem, kteří se na ni obrátí,

- být nezávislým místem bezplatné, důvěrné, nestranné a diskrétní pomoci, provázet občany při jejich obtížích
- usilovat o to, aby občané netrpěli neznalostí svých práv a povinností, neznalostí dostupných služeb nebo neschopností vyjádřit své potřeby či hájit své oprávněné zájmy.

Jak jsem poznal pracovní tým zaměstnanců a dobrovolníků, mohu potvrdit, že základní principy a poslání je skutečně naplňováno. Dobrovolníci a zaměstnanci poradny vypracovávají každoročně stovky a tisíce písemných odpovědí a osobně i telefonicky odpovídají na dotazy týkající se především oblasti sociálních dávek, pojištění, pracovních vztahů, občanského soužití, správních, přestupkových a soudních řízení, majetkových vztahů a náhrad škod, kdy se jedná zejména o práci se zákony. Komplikovanější situace je při odpovědích na dotazy z oblasti bydlení a ochrany spotřebitele, přičemž těchto dotazů je rovněž velké množství. V případě požadavků na rady z oblasti finanční situace a dluhového poradenství bývá rada nelehká a mnohdy je i nemožná. Těchto dotazů přibýlo v posledních letech několikanásobně, takže se dostaly na první místo v četnosti mezi všemi dříve vyjmenovanými.

Základním principem poradenské metodiky v oblasti dluhů je – mapování výchozího stavu, návrh způsobů řešení a poskytnutí poradenské podpory cílené k výběru adekvátních možností řešení. Při této práci je poradci velmi využívána možnost vyhledávat odkazy na dostupných serverech k této problematice, zejména provozovaných Ministerstvem spravedlnosti České republiky. (36)

Do poradny přicházejí lidé, kteří se nalézají v různých finančních situacích a stádiích zadlužení. Jedná se o situace, kdy ještě nejsou v prodlení se splácením dluhu, ale hrozí důvodná obava z toho, že se tak brzy stane. Dále přicházejí lidé ve chvíli, kdy se již opozdili s plněním, avšak zatím ještě nedošlo na exekuci. Poslední skupinou jsou případy, kdy již u osoby, na základě exekučního titulu, dochází k aplikaci různých způsobů vymáhání nesplaceného plnění. Mnoho příchozích svoji situaci ani nedokáže popsat, proto je důležitá i práce s klientem, protože se musí vycházet pouze z jím uvedených skutečností.

Odborné poradenství provádějí pracovníci poraden, ačkoli nejsou právníky. Klientem sdělované informace se považují za pravdivé a z nich se vychází při řešení problému. Zároveň je snahou, aby klienti, pokud toho jsou schopni, postupovali v dané věci samostatně. Občanská poradna neseписuje přímo podání a návrhy, ale poskytuje jejich

vzory. Zaměstnanci jsou schopni podat informace, poradit, nepřísluší jim však, aby za dlužníky vyplňovali tiskopisy a podávali návrhy na splátky.

Občanská poradna Plzeň pracuje na vytvoření dluhové metodiky, jejímž obsahem by byl konkrétní návod, jak radit klientům v dluzích. Tato metodika by neměla suplovat koncepci a metodiku státu v pomoci svým občanům v iluzi, ale měla by přinést multidisciplinární pohled, který pomůže zaměstnancům ve flustrujících situacích, kdy se pro občana hledá velmi obtížně řešení. Tato metodika by měla službu poskytovanou Občanskou poradnou Plzeň zkvalitnit, protože se od ní očekává, že dá návod, jak pracovat se sociálním aspektem dluhové problematiky, avšak s vědomím, že i tak bude možné pomoci jen některým dlužníkům.

Celou dluhovou problematiku je nutno vidět a chápat komplexně, z pohledu veškerých oborů a disciplin, které se jí týkají. Takto ji musí chápat a být s ní srozuměni všichni zúčastnění, nejen poradci ale zejména klienti. Těm sice přijde, jak jsem se přesvědčil v poradně a jak dále budu v kasuistice uvádět, jejich situace neřešitelná. V případě, že se do poradny po zbytečně uplynulých týdnech, kdy nečinili nic, dostaví, chtějí radu hned a takovou, která se jich co nejméně dotkne. Těm nejzásadnějšími oblastem pohledů na dluhovou problematiku, jako je rovina právní, sociální, sociologická a psychologická, se nyní budu podrobněji věnovat.

5.2.2.2 Právní pohled na dluhovou problematiku

Téměř každodenně jsou občané vystaveni potřebě uzavírat smluvní vztahy, přesto většina občanů netuší, jaká práva mají a kde by mohli nalézt úpravu smluv, které běžně uzavírají.

Pokud hodnotíme postavení dlužníka od počátku, musíme zmínit občanský a obchodní zákoník, jež upravují smluvní vztahy, na základě kterých v drtivé většině případů závazky vznikají. Občanský zákoník zároveň upravuje formy zajištění dluhu, pohledávky, zástavní právo, ručení. (37) Prvotně tedy vyplývají práva a povinnosti pro dlužníka ze smlouvy, kterou uzavřel s určitým subjektem v postavení věřitele. Pomineme-li ustanovení těchto smluv, které bývají často pro dlužníka velice nevýhodné a pomineme-li rovněž

skutečnost, že řada těchto smluv bývá ze strany budoucích dlužníků podepisována bez toho, že by se s jejím obsahem řádně seznámili, docházíme k situaci, která se týká nemožnosti občana svůj dluh splácet. Do této situace se již dostává prostým faktem, že nezhodnotil hned v prvopočátku nejen svoji finanční situaci, ale zejména smluvní podmínky pro splácení.

V této situaci nastupuje jako významný právními předpisy především – občanský soudní řád, který stanoví postupy v rámci soudního řízení a projednání žalob, např. žalob o zaplacení dlužné částky a také upravuje postup a podmínky nařízení a provedení výkonu rozhodnutí. Existují další zákony, které upravují určité specifické situace, např. správní řád, který stanoví podmínky řízení před správními orgány a rovněž následný postup poté, co subjekt dobrovolně nesplní svou povinnost, pro naše účely míněno zejména peněžité plnění. Dluhy osob mohou vzniknout i v rámci neplnění daňové povinnosti, což upravuje zákon o správě daní a poplatků. Tyto zmiňované situace jsou ale pouze okrajovými v rámci případů, se kterými se setkávají pracovníci občanské poradny. Základ tvoří dluhy osob u bankovních či nebankovních institucí, příp. dluhy na výživném či sociálním a zdravotním pojištění.

Podstatným právním předpisem v celé problematice dluhů je insolvenční zákon. Pro osoby, které se s dluhy potýkají, je významná především část týkající se oddlužení. Požadavek na využití tohoto institutu se objevuje u stále většího počtu osob. Bohužel ne vždy jsou splněny podmínky pro úspěšné vyřízení tohoto podání. Zákon vymezuje přesně podmínky, které je nutné splnit pro to, aby bylo osobě oddlužení ze strany soudu schváleno.

Dluhová problematika má kromě jedné strany - dlužníka i protipól, kterým je věřitel. Ten se také nerad dobrovolně vzdává, a proto se domáhá svých pohledávek v souladu s obsahem smlouvy, která byla uzavřena. Při případném soudním sporu je závazný postup dle občanského soudního řádu.

5.2.2.3 Sociální pohled na dluhovou problematiku

Ze sociálního pohledu je třeba na dluhovou problematiku nahlížet jako na další možný pádný důvod, pro který může být občan vyloučen nebo ohrožen vyloučením

z běžného života společnosti. Je to pole specializované sociální práce, tak jak je vymezena zákonem o sociálních službách.

Zatímco jiné problematiky řešené občanskou poradnou nejsou z hlediska ohrožení sociálním vyloučením až tak palčivé, u dluhů je cesta od jejich vzniku k sociálnímu vyloučení poměrně přímočará. Proto musí být dluhové poradenství propracováno s největší zodpovědností.

Zkušenosti ukazují, že s výše popsaným modelem si poradci „vystačí“ jen u některých typů dotazů – zejména u dotazů preventivních či těch, kdy mají klienti dostatek možností a sil situaci řešit a potřebují jen dodat informace. U těch ostatních, kterých je většina, je třeba prohloubit sociální intervenci do života klientů a poradenskou službou jim pomoci změnit i návyky v oblasti hospodaření s financemi. Proto občanská poradna nyní propracovává metodiku odborného dluhového sociálního poradenství zaměřeného na práci se zvláště ohroženými skupinami obyvatel. Velmi zjednodušeným klíčem metodiky je pomoc klientům s nalezením konkrétních možností zvýšení příjmů a snížení výdajů.

5.2.2.4 Psychologický pohled na dluhovou problematiku

Dalším přístupem k dluhové problematice, je rovina psychologická. Jelikož tento obor není využíván při práci občanských poradců a tito nejsou speciálně školeni pro zjišťování a následnou práci s psychologií uživatelů služeb, zmíním tuto oblast jen okrajově, přestože často hraje u vzniku dluhů významnou roli. Obecně lze říci, že psychický stav člověka je jedním z ukazatelů toho, jak je člověk náchylný pro převzetí dluhu. Často se lze setkat s tím, že jsou zneužívány starší osoby, příp. osoby duševně labilní, k tomu, aby vstoupily do určitého závazkového vztahu, ze kterého pak pro ně vyplývá povinnost hradit vzniklý dluh. Neméně často je skutečný obsah smlouvy těmto osobám zkreslován a ústně jsou jim sdělovány informace, které jsou diametrálně odlišné od skutečných ustanovení konkrétní smlouvy. V poslední době lze zaznamenat rovněž nárůst případů, kdy se do pozice dlužníka dostávají osoby těsně po dovršení zletilosti, tj. 18. roku věku. Zde bývá důvodem uzavření smlouvy ze strany těchto mladých lidí především jejich nízká informovanost o důsledcích jejího podpisu a příp. i o obsahu celé

smlouvy. Významnou roli hraje psychologie i v případě reklam a upoutávek na jednotlivé finanční produkty a na subjekty, které půjčky a úvěry poskytují. Bývá podsouván názor, že půjčka je dostupná každému, že zadluženost je věcí běžnou a že lidé díky půjčce mohou dosáhnout na větší množství věcí, které však většinou nejsou nezbytně nutnými pro jejich život.

5.2.2.5 Sociologický pohled na dluhovou problematiku

Neustále vzrůstá spotřeba domácností, zvyšují se potřeby a požadavky lidí na styl a způsob života v rámci celé společnosti. V knize „Až na dno blahobytu“ autor Jan Keller (38) v jedné kapitole uvádí doslova: „ Za dluhy vlastně až tak nemůžeme, protože doba je taková a že nejde o to nemít vůbec dluhy (a jen „být“), ale umět s nimi nakládat rozumně. Lidé se více orientují na institut „mít“, což má ale opět původ v hodnotách, které jsou společností kladeny do popředí. Stále více je podsouváno, že kvantita může v určitých oblastech lidského života hrát tu nejdůležitější roli. Jednotlivé sociální vrstvy chtějí co nejvíce smazat rozdíly a přiblížit se ve způsobu života a dosaženého standardu k vyšší vrstvě. Za tímto účelem pak vznikají mnohé dluhy, které mají uspokojit potřeby, které však nepatří k těm nejzákladnějším a hlavně pro život nezbytným.“ Lidé tedy pod celkovým tlakem dostatečně neuváží, zda závazek, který si ve formě zadlužení, vzali, dokáží řádně plnit. Důležitou roli pak hraje osobnost každého člověka, žebříček jeho hodnot a prostředí, ve kterém se pohybuje, příp. ze kterého pochází. Sociologický pohled na dluhovou problematiku však není stěžejním pro práci občanských poradců, stejně, jako tomu bylo u psychologického pohledu.

5.2.2.6 Společensko-ekonomický pohled na dluhovou problematiku

Poradci v občanských poradnách k pohledu společensko-ekonomickému mohou jen přihlížet. Tržní systém musí neustále expandovat, nemá-li se zhroutit, musí vyvíjet a vyrábět nové a nové výrobky. S nedostatkem finančních prostředků na jejich nákup pak roste zájem o půjčky. Tvoří se poptávka po půjčkách a tím se vytváří nové podmínky pro společnosti, které je poskytují – obchod je obchod. Přičemž Jan Keller v knize „Až na dno

blahobytu“ uvádí doslova, že: „Ekonomický růst bývá vydáván za jedinou možnou cestu k odstranění chudoby a za záruku dalšího vzestupu životní úrovně těch, jichž se chudoba netýká. Ve skutečnosti země, které zaznamenávají ekonomický růst, zaregistrují zpravidla zároveň nárůst počtu osob žijících pod hranicí bídy.“

5.2.3 Kasuistika z Občanské poradny Plzeň

V Občanské poradně Plzeň jsem se setkal s dlouhými a složitými příběhy, které ať již prakticky nebo zcela chaoticky popisovali klienti - občané, kteří si přišli pro občanskou radu. Zaměstnanci a dobrovolníci neposkytují rady a nedělají závěry bez uvážení a konzultace s odborníky z dané problematiky. Pro specializované a komplikované situace využívají odborných konzultantů. V dalším nebudu popisovat celé příběhy, ale shrnu jak problém, tak řešení, které bylo klientovi nabídnuto.

Případ č. 1

Klientka

Pobírá důchod čtyři roky (v současné době ve výši 9 500 Kč) a k němu do konce roku 2010 měla plat z pracovního poměru, který již zanikl. Splácí dvěma věřitelům v měsíčních splátkách celkově 6 100 Kč. Celková výše dluhů činí cca 160 000 Kč. Naposledy zaplatila v lednu 2011. V únoru vyzvala e-mailem věřitele, aby ji dva měsíce pozastavili splátky, dokud nezíská nový pracovní poměr. Věřitelé s tím nesouhlasili. Nemovitý majetek nemá, děti ani jiní příbuzní nemají na to, aby ji půjčili a také jí nechtějí dělat ručitele.

Poradce

Navrhl řešit podáním návrhu na insolvenční řízení a návrhu na povolení oddlužení. Byl použit výpočet a z něj je tento závěr: V případě, že soud nebude požadovat zálohu na náklady insolvenčního řízení (mohou být až do výše 50 000 Kč, ačkoli jsme se prakticky neselekali informací o požadované výši), může být splácena částka (včetně odměny insolvenčnímu správci ve výši 750 Kč) 3 500 Kč, která by představovala za 5 let 30 %

celkového dluhu klientky. Jí by zbylo 6 000 Kč. Musí se počítat s tím, že další práci z důvodu věku či zdravotního stavu nebude moci vykonávat a bude odkázána na jediný příjem – důchod.

Nebezpečím je, že insolvenční soud návrh na úpadek potvrdí rozhodnutím, ale nepovolení způsob řešení úpadku oddlužením, ale konkursem. Při vyhlášení konkursu bude postižen její movitý majetek, který bude v konkursu prodán. Nebudou tím ale možná pokryty všechny dluhy a věřitelé nebudou uspokojeni. Bude muset navíc uhradit náklady na konkursního správce.

Klientce bylo doporučeno, aby se ještě dříve, než podá návrh insolvenčnímu soudu, pokusila s věřiteli dohodnout splátkový kalendář s nižším měsíčním plněním, který jí musí písemně potvrdit.

Případ č. 2

Klient

Pracuje v hlavním pracovním poměru u zaměstnavatele, který se pravděpodobně potýká se svojí existencí. Zaměstnanci sice mají stále dost práce, ale zaměstnavatel v dílnách evidentně šetří, málo temperuje dílny, přestal dávat některé zaměstnanecké výhody, ale hlavně neplatí. Klient dostal sice před vánocemi tři výplaty najednou, ale za minulý rok mu je zaměstnavatel ještě dlužen další tři a v lednu již opět výplatu nikdo nedostal. V této situaci není sám, i když se domnívá, že zaměstnanci v kanceláři výplatu dostávají normálně.

Poradce

Sdělil klientovi v podstatě dvě možnosti, které má on sám nebo i ostatní zaměstnanci, kterým zaměstnavatel dluží.

První možnost je využití insolvenčního zákona a uplatnění pohledávky – dlužných výplat – v insolvenčním řízení nebo využít zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců před platební neschopností zaměstnavatele.

Pravděpodobně jednodušším řešením je využití institutu zákona o ochraně zaměstnanců před platební neschopností zaměstnavatele. Je třeba se obrátit na příslušný úřad práce a to v místě sídla zaměstnavatele. U úřadu práce uplatnit nárok na vyplacení mzdy, kterou měl vyplatit a nevyplatil zaměstnavatel. Podrobněji by se měl klient informovat přímo u úřadu práce.

Druhou možností je využití insolvenčního zákona. Klient by se měl podívat, zda-li se jeho zaměstnavatel neobjevil v insolvenčním rejstříku jako úpadce. V insolvenčním rejstříku jsou ukládány, a jsou veřejně k dispozici, všechny dokumenty týkající se insolventního řízení. Zde se dá také dobře sledovat průběh celého řízení. Pokud svého zaměstnavatele nalezne klient v insolvenčním rejstříku, je třeba se obrátit na insolvenčního správce, který byl pro řízení ustaven a jeho upozornit na pohledávku a její výši. Toho rovněž nalezne klient v insolvenčním rejstříku. Je možné ale také podat na insolvenčním soudu přihlášku pohledávky, která se stane součástí celého spisu. Při prohlášení úpadku zaměstnavatele klienta se budou pohledávky z pracovněprávních vztahů uspokojovat v plné výši.

Případ č. 3

Klientka

Před nějakou dobou byla požádána svoji kamarádkou o přátelskou výpomoc a půjčení peněz. Když odmítla s tím, že peníze na půjčení nemá, požádala ji kamarádka, aby ji alespoň ručila. Na to klientka přistoupila, i když si nebyla jistá, zda-li dělá dobře. Kamarádka si ale vzala ještě další spotřebitelské úvěry a přestože má stále zaměstnání a dobrý plat, nebyla schopná vše splácet. Věřitel, který poskytl úvěr, a u něhož byla klientka ručitelkou, tak naléhal, že klientka dluh přítelkyně doplatila. Kamarádka dostala radu, že má jít do insolvence (stále měla 3 věřitele) a teď jí bude povoleno oddlužení. Peníze nemá a pravděpodobně dluh nebude chtít klientce vrátit.

Poradce

Pokud byl skutečně podán insolvenční návrh a bude kamarádce povoleno oddlužení, může klientka přihlásit svoji pohledávku na předepsané přihlášce. Je však možné, že věřitel předmětnou pohledávku ještě stejně uplatní, protože mu možná (klientka neví, zda-li opravdu zaplatila vše – tedy celý zbytek dluhu) byla zaplacená jen část. Pak by měla klientka jako ručitelka nárok vstoupit do pohledávky věřitele v rozsahu, ve kterém za kamarádku plnila. Jako ručitel tedy může svůj nárok na finanční vyrovnání v insolvenčním řízení uplatnit, ale je možné, že nebude vykryt vůbec. Je třeba doložit či prokázat, že k plnění za dlužníka došlo (klientka si nevzpomíná, že od věřitele dostala víc, než nějakou stvrzenku s podpisem, kde je uvedená předaná suma, ale není tam za co byla zaplacená).

Rovněž je potřeba počítat s tím, že i když vše bude v pořádku, při oddlužení může být vykryta jen 30 % objemu své uplatněné pohledávky.

Případ č. 4

Klientka

Svobodná bez závazků, si půjčila na základní vybavení pronajatého bytu 85 000 Kč a další rok na dovolenou 20 000 Kč. Má střední školu, pracuje jako administrativní pracovnice. Spolu s kamarádkou, která měla také dluhy, si nechaly poradit od advokáta, jak postupovat. Ten, protože obě splňovaly podmínky insolvenčního zákona, poradil podat návrh na prohlášení úpadku a povolení oddlužení. Vše proběhlo a protože se nejen jim, ale i věřitelům jevílo jako výhodnější splácet dluh (nemají dostatek majetku) začaly splácet podle splátkových kalendářů. Kamarádka vymyslela, že nebudou celou dobu pěti let sedět doma, takže si každá půjčila na dovolenou u moře. Klientka v té době splácela druhým rokem. Nějaký čas se jí dařilo platit nový dluh z ušetřeného a jí ponechaného životního minima. Teď už tři splátky nezaplatila, postupně dostala od věřitele asi upomínky, ale ona je zahodila. Neví proč, ale nyní dostala i dopis od soudu, je to rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení, ale ona přitom tak, jak rozhodl soud všechno řádně splácí.

Poradce

Podle popisu situace (dopisy od věřitele, který poskytl úvěr na dovolenou, neexistují) je pravděpodobné, že nový věřitel začal jednat a podíval se do insolvenčního rejstříku, kde je klientka zavedena a k jejímu insolvenčnímu řízení je zde možné nalézt všechny dokumenty i jméno insolvenčního správce. Mohlo dojít ke kontaktu věřitele a insolvenčního správce či přímo soudu a na základě návrhu k rozhodnutí, které klientka obdržela. Jedním z důvodů pro zrušení schváleného oddlužení je také to, že v důsledku zaviněného jednání po schválení plánu na oddlužení vznikne další závazek – v tomto případě nový dluh – a ten není dlužníkem splácen, takže se stane, že je déle jak 30 dnů po splatnosti. Klientka přišla údajně třetí den od doby, co rozhodnutí o zrušení schválení oddlužení obdržela, takže má možnost se odvolat, což musí udělat nejpozději do patnácti dnů od obdržení rozhodnutí. Bylo jí rovněž doporučeno, aby stále platila původně navržený splátkový kalendář schválený soudem. Byla jí nabídnuta pomoc v sepsání odvolání za předpokladu, že neprodleně přinese doručené rozhodnutí. Pokud se odvolá a její odvolání bude soudem akceptováno, pak by nastala neoptimálnější situace. Pokud by

se neodvolala nebo její odvolání bylo zamítnuto, pak by rozhodnutí nabylo právní moci a insolvenční soud by rozhodl o řešení úpadku konkursem. Tím by se stalo, že by musela hradit všechny své přihlášené dluhy včetně jejich příslušenství. S klientkou bylo samozřejmě také probráno, jak postupovat s půjčkou na dovolenou z poslední doby. Zda existuje možnost, že jí rodiče či sourozenec půjčí peníze, nebo že půjde pracovat na vedlejší pracovní poměr, aby mohla okamžitě doplatit dlužné splátky. Dále jí bylo navrženo, aby navrhla podle svých momentálních finančních možností nový splátkový kalendář tomuto věřiteli a ten si od něj nechala písemně potvrdit. Pokud klientka neučiní okamžitě všechny navrhované kroky dostane se ve věku 25 let do tzv. dluhové spirály. V tomto případě, ale v závěru bylo klientkou uvedeno, že pokud doma rodičům řekne pravdu, tak jí pomohou, protože to společně finančně zvládnou.

Případ č. 5

Klient – manželský pár

Manželé důchodci se přestěhovali na svoji rekreační chalupu a byt nechali vnukovi. Při stěhování jim vznikly náklady na úpravu objektu, stěhování a vybavení, které hradili ze stavebního spoření, ale i z půjček od nebankovních společností. Vzhledem k tomu, že manžel v té době ještě pracoval, zdálo se, že se splacením nebude problém, pokud ještě bude 3 roky v důchodu pracovat a zároveň bude pobírat plat. Manželovi po čase zaměstnavatelem bylo řečeno, že si to takto nepředstavoval a nakonec mu bylo místo zrušeno, protože dobrovolně místo nechtěl opustit.

Některé dluhy mají manželé splacené, ale některé nespláceli vůbec a na nich běží sankce - úroky a penále. Co mohou dělat? Mohou zažádat o oddlužení?

Poradce

POZN. Manželé chtěli zůstat spíše anonymní. Nesdělili kolik a kde dluží, jak dlouho nesplácí, jaké mají vlastní příjmy. Tím se samozřejmě dostala odpověď do obecné roviny, ale je i tak velmi komplikovaná.

Zásadní je doba nesplácení dluhů (více jak 30 dnů po splatnosti) – což je splněno. Více jak dva věřitelé – což je splněno. Výše a stálost příjmů – manželé si myslí, že by jim mohla vyjít celková částka na potřebné splácení a nezabavitelná částka. Kalkulačku, kterou je možné použít pro výpočet na <http://www.vyplata.cz/vypocty/vyse-nezabavitelne-castky-ze-mzdy-10.php?stayform=true> zatím nepoužili. Domnívají se, že kdyby jim přece jen

chyběly peníze, že by jim dcera půjčila, aby jim bylo oddlužení povoleno. Takto to je možné opravdu udělat. Poradce sdělil, že by bylo třeba sepsat písemně, že se jedná o dar a v jaké výši, aby bylo možné předložit doklad o výši započitatelné částky insolvenčnímu soudu spolu s ostatními doklady. Klienti byli dále upozorněni na to, že je nezbytné, aby si rozlišili, kdo z nich si co půjčil. Klienti uzavírali smlouvy a to jak společně oba manželé na jedné smlouvě, tak každý z nich zvlášť, proto u nich existují dvě možnosti:

- Věřiteli dluží ten, kdo smlouvu uzavřel, a ten podává návrh insolvenčnímu soudu. V tomto případě dluží oba manželé něco, a tak by bylo vhodné, aby návrh podával každý z manželů a prokazoval možnosti za sebe (včetně příjmů, z nichž by se dluhy splácely).
- Věřiteli dluží ten, kdo smlouvu uzavřel, ale je možné, že se dluhy sečtou bez rozdílu, kdo smlouvu podepisoval. Stejně tak se sečtou příjmy, z nichž jsou věřitelé uspokojeni. Je to v souvislosti se společným jměním manželů, z něhož se hradí dluhy vzniklé za trvání manželství. Pak by podali jeden návrh insolvenčnímu soudu.
- Kdyby v případě společně uzavřených smluv podával návrh insolvenčnímu soudu jen jeden z manželů, pak by po pěti letech řádného splácení byl osvobozen. Věřitelé by mohli ale vymáhat zbytek nesplacené výše dluhů po druhém manželovi.

Existuje také nebezpečí, že věřitelé nepřistoupí na splácení dluhu prostřednictvím splátkového kalendáře, ale zpeněžením majetkové podstaty, protože pokud manželé vlastní nemovitost, kvůli níž zejména dluhy vznikly, mohou prostřednictvím jejího prodeje dojít věřitelé k získání většího objemu finančních prostředků na splacení poskytnutých půjček.

5.2.4 Skutečné případy z praxe insolvenčního zákona

Toto jsou skutečné, avšak speciálně vybrané případy, u nichž je evidentní možnost aplikace insolvenčního zákona. Do poradny ovšem přichází desítky občanů s problematikou, která se týká zejména exekucí; dotazů ke smlouvám na již uzavřené spotřebitelské úvěry; na dluhy, které vznikly za doby trvání dřívějšího manželství druhému z manželů; na dluhy z bývalého drobného podnikání na živnostenský list; a desítky a

stovky jiných většinou velmi spletitých dotazů. Bohužel se statistika nevede a není ji reálně ani jakkoli vést na to „jak to nakonec dopadlo“. Prostě není možné získat zpětnou vazbu, což je velká škoda. Klienti přicházejí i několikrát, avšak jakmile případ dospěje do určité fáze, jak pozitivní, tak negativní, už poradcům není klientem sdělen průběžný ani konečný výsledek. Klient prostě přestane docházet do poradny.

Z mojí nedlouhé praxe získané v poradně, ale zejména ze sdělení občanských poradců a zaměstnanců, vyplývá, že do poradny přichází občané, až když mají problém, s kterým už si sami neumí poradit. Velmi často to je v době, kdy už není možné nalézt schůdné řešení. Většinou se jedná o občany s nízkými příjmy, nezaměstnané, obtížně zaměstnatelné, důchodce, občany, kteří pobírají sociální dávky a žijí na hranici životního minima.

K uvedeným kasuistikám Občanské poradny Plzeň není možné dohledat konkrétní případ, u něhož bylo postupováno až k návrhu na insolvenční řízení. V insolvenčním rejstříku je však možné vyhledat ukázkové případy, které jako by byly pokračováním některých kasuistik. V přílohách diplomové práce jsem z údajů insolvenčního rejstříku vybral a uvedl případy konkrétních občanů řešené Krajským soudem v Plzni. Vzhledem k době účinnosti zákona, tj. od 1. 1. 2008, není možné uvést příklady, které by již byly ukončeny osvobozením dlužníka a bylo tím dosaženo záměru zákona.

5.3 Rozbor dluhové problematiky v některých krocích státu

Přijetím insolvenčního zákona, který je účinný od 1. 1. 2008, jako by nabyt stát dojmu, že učinil vše, co učinit mohl. Jen díky členství České republiky v Evropském společenství a dohledu nad souladem zákonů se objevila, ne úplně problematiku postihující, ale přece jistá změna. Evropská komise na základě zkušeností neziskových nevládních organizací s přibývajícím počtem lidí ve finanční tísní doporučila vládě České republiky, aby upravila legislativu. Dosud se tak stalo pouze v zákoně č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru s účinností od 1. 1. 2011. Zákon je implementací evropské směrnice č. 2008/48/ES, jejímž cílem je sjednotit úpravu a zvýšit ochranu spotřebitele.

Nové povinnosti přináší zákon bankám a finančním institucím, které poskytují finanční služby. Jsou to zejména informace o podmínkách úvěru a prověření bonity

žadatele, tedy schopnosti splácet. Věřitel má vycházet z informací získaných od spotřebitele, které však nejsou definovány zákonem a z informací registrů dosud vedených jen bankovním sektorem. (39)

Zákon by měl zlepšit postavení dlužníků. Reklama na spotřebitelský úvěr musí nově obsahovat stanovené povinné informace – roční procentní sazbu nákladů (RPSN), úrokovou sazbu, informace o poplatcích, výši splátek, celkovou hodnotu úvěru a také celkovou částku pro zaplacení. Před uzavřením smlouvy musí spotřebitel obdržet mimo povinných informací uváděných v reklamě i další informace: údaje o četnosti a počtu plateb, poplatcích, úrokové sazbě pro opožděné platby, právu na odstoupení od smlouvy a právu na předčasné splacení úvěru, dobu trvání smlouvy. Průlomová je pro spotřebitele možnost do 14 dnů od uzavření smlouvy od ní bez sankcí odstoupit a rovněž možnost úvěr bez sankcí splatit před stanovenou dobou. Na věřitele čekají za neplnění povinností stanovených zákonem sankce, které v některých ustanoveních jsou až do výše 5 mil. Kč..

5.3.1 Evropská síť proti chudobě v České republice

Jako opatření k doporučení Evropské komise z iniciativy vlády byla ustavena meziresortní komise sestavená ze zástupců ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva financí, bankovních institucí a nevládních neziskových organizací, které se angažují v oblasti dluhového poradenství. Dále bylo založeno občanské sdružení s názvem EAPN ČR, o.s., které je členem evropské sítě proti chudobě a sociálnímu vyloučení European Anti Poverty Network. Cílem EAPN ČR, o.s. je dosáhnout přijetí problematiky sociálního vyloučení veřejností a veřejnou správou v ČR a odstraňovat společenské a politické bariéry vůči osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Výsledkem jednání, které organizovalo EPAN v rámci deseti diskusních fór od října roku 2008 do prosince roku 2010 na téma předlužení českých občanů. Kulatých stolů, které se konaly v Praze, Ostravě a v Plzni, se zúčastnili zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen MPSV), Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky (dále jen MPO), Ministerstva financí České republiky (dále jen MF), Úřadu veřejného obhájce práv, veřejné správy a neziskových nevládních organizací (dále jen NNO). Je však třeba uvést, že úkoly, které byly na tomto jednání zformulovány, budou

muset naplnit činy nejen instituce zúčastněné na jednání. Velmi důležité bude zapojení Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT), Ministerstva spravedlnosti České republiky (dále jen MSp), Ministerstva pro místní rozvoj České republiky (dále jen MMR), České národní banky (dále jen ČNB) a zejména vlády. Závěry z těchto jednání nazvané „Opatření proti zadlužování v České republice“ jsou uvedeny s příklady a institucemi, které je mají plnit. Dále uvádím přesné formulace opatření a v závorce uvádím ty, kdož je mají plnit (40):

- podpora neziskového finančně dluhového poradenství (MPSV, kraje, obce, NNO)
- zlepšení informací o finančních produktech a jejich nebezpečí pro klienty (veřejná správa, NNO, poskytovatelé půjček)
- usměrnění reklamy (médiá, místní autority, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání)
- omezení smluvní volnosti, tj. povinné zjišťování bonity klienta, zákaz rozhodčích doložek (MF, MPO, MPSV)
- finanční vzdělávání, finanční gramotnost (MŠMT, MPSV, obce a kraje)
- etické závazky poskytovatelů finančních půjček, podpora odpovědného půjčování (poskytovatelé úvěrů a půjček)
- rejstříky dlužníků, možnost zpřístupnění dozorového orgánu do registru dlužníků (ČNB)
- flexibilita zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona, v platném znění, tzn. jeho zjednodušení (MF, MPO, MSp)
- umožnění tzv. sociálních úvěrů (jednání s poskytovateli půjček a úvěrů a NNO, MF, MPSV)
- část zisku z her, loterií a kasin směřovat na podporu dluhového poradenství (MF)
- povinné předexekuční upomínky, forma včasného varování se snížením rizika exekuce (MSp)
- zamezení zbytečným násobným exekucím u jednoho věřitele (MSp)
- srovnání/narovnání výše penále a poplatků z prodlení, z nájemného se zákonným úrokem, z prodlení u peněžitých plnění (MSp, MMR)
- akceschopnost soudu, tj. urychlení administrativních úkonů (MSp)
- zamezení vymáhání pohledávek malého rozsahu včetně příslušenství (MSp)
- snižování dluhů a míry zadluženosti definovat jako veřejný zájem (vláda, NNO).

Pokládám si otázku, zda-li by bylo bez iniciativy Evropského společenství, které navíc vyhlásilo rok 2010 „Evropským rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení“, v České republice vůbec přistoupeno k sepsání výše uvedených problémů. Přes dlouhodobé upozorňování neziskových organizací na tíživou situaci se do této doby nic nedělo, stát vůbec nereagoval, ale je otázkou, zda-li i po té, co opatření byla sepsána a jasněji definována, nějak reagovat bude. Závěry z kulatého stolu nejsou žádnou koncepcí či metodikou, nejsou schválené vládou, není na ně počítáno s financemi nezbytnými pro jejich realizaci. Budou se jimi chtít řídit a postupovat instituce, které byly definovány jako realizátoři opatření? Domnívám se, že dokud nebudou tato „Opatření proti zadlužování v ČR“ schválena vládou a konkrétně formulována, nebudou akceptována a natož plněna. Proč by například měli dobrovolně poskytovatelé půjček zlepšit a udělat srozumitelnější informace o svých finančních produktech?

Pokud mám být objektivní, musím na obranu Ministerstva financí České republiky uvést, že alespoň ono mělo během roku 2010 snahu zmapovat svoji oblast. Budou dostatečně alarmující dále uvedená čísla o finanční gramotnosti naší populace? Za všechny poradce občanských poraden bych byl rád, kdyby se podařilo, byť by jen z části, výše uvedená některá opatření uskutečnit. Čas v tomto případě hraje zásadní roli.

5.3.2 Finanční gramotnost v České republice

Ministerstvo financí ČR a Česká národní banka si objednaly kvantitativní výzkum – Finanční gramotnost obyvatel ČR. Závěrečná zpráva z exkluzivního výzkumu provedeného v květnu až říjnu roku 2010 a.s.STEM/MARK (41) přinesla podle mne ohromující závěry neznalosti a lehkovážného chování našich spoluobčanů. Provedl jsem z obrovského množství dat rozdělení do oblastí výzkumu s těmi nejzásadnějšími zjištěními a mým vlastním komentářem v závorce:

- **domácí finance** –
45 % domácností vytváří domácí rozpočet;
(to není tak špatné);

- **vytváření rezerv –**
60 % odkládá peníze stranou jako rezervu; do penzijních fondů ukládá 43 %
(nevypadá to pravděpodobně, protože 44 % dotazovaných konstatovalo, že nemá z čeho rezervy vytvářet a i kdyby, tento počet domácí rezervy vytvářel, tak to není mnoho domácností);
- **finanční produkty –**
většina respondentů zná mnoho produktů, ale využívá jen nejzákladnější poskytované zejména bankovním sektorem;
za nejdůležitější kritérium pro výběr úvěru považuje 80 % lidí výši měsíční splátky a 71 % výši úrokové sazby;
(škoda, že se nevěnují více výši celkových nákladům na spotřebitelský úvěr (RPSN) tedy roční procentní sazbě celkových nákladů úvěru);
- **chování a zvyklosti ve světě financí –**
své účty platí včas 65 % lidí;
23 % se poslední rok stalo, že jejich příjem nepokryl životní náklady, a proto jich polovina omezila své výdaje;
avšak 15 % se stalo, že nezaplatili včas splátky a 71 % si platbu odložilo;
(v této statistice byli respondenti dotazováni zejména na to, jak se o produktech dozívají, na co kladou zřetel, ale celkem pochopitelně zde chybí údaj charakterizující počet a objem úvěrů od bankovního a nebankovního sektoru – pozn. údaje o statistice úvěrové oblasti jsem uvedl v kapitole 3.2. z jiného průzkumu provedeného STEM v říjnu 2010; avšak z těchto údajů se zdá, že je skutečně kolem 15 % respondentů, kteří se ocitají v dluzích a krizových situacích);
- **znalosti ze světa financí –**
81 % lidí ví, že vklady v bankách jsou pojištěny;
necelá třetina ví, co je zkratka RPSN, ale jen třetina, tzn. 10 % z celkově dotázaných, jí umí rozepsat;
jen 17 % lidí umí spočítat úročení úvěru;
75% lidí neví, jaká byla loni míra inflace, ale ví, co by se při zvýšení inflace stalo;
(komentář k RPSN jsem uvedl již výše; z neznalosti 55 % respondentů o výši inflace v loňském roce usuzují, že respondenti a tedy i většina našich občanů

spoléhá na stát, který při vyšší míře inflace vyrovná, resp. zvýší všechny sociální dávky včetně důchodů a celkový obraz hospodaření státu je příliš nezajímá);

- **smlouvy a stížnosti –**

na nejasnosti ve smlouvě se zeptá 36 % lidí, ale téměř stejnému procentu připadá smlouva příliš dlouhá, a proto ji ani nečtou;

43 % lidí byly předloženy smlouvy, kterým nerozuměli, ale z toho polovina stejně smlouvu podepsala;

s pojmem rozhodčí doložka se setkalo 12 % lidí, ale z celkového počtu respondentů 40 % lidí vůbec neví, co by si pod tím mělo představit;

6 % lidí, kteří již nějaký finanční produkt mělo si na něj stěžovalo a reklamovalo jej;

(toto odpovídá i zjištěním, která jsem v závěru zformuloval ze své praxe v Občanské poradně Plzeň z příběhů klientů; tito lidé nepočítají, nerozumí, nečtou, ale přesto podepíší).

Na závěr musím uvést jednu, pro mne z nejzajímavějších, otázek průzkumu, která byla položena i s příkladem, aby se ověřilo, že respondenti umí dělit: „Představte si, že pět bratrů dostalo dohromady od rodičů jako dárek 10 000 Kč. Pokud se budou chtít rozdělit rovným dílem, kolik peněz připadne na každého z nich?“. 93 % odpovědí bylo správných – lidé umí počítat, umí dělit. V nabídce odpovědi na další otázku „Nyní si představte, že bratři budou muset čekat jeden rok, než obdrží svůj podíl. Domníváte se, že za rok si za tyto peníze budou moci koupit stejně?“ byla i možnost takovéto odpovědi: „záleží to na inflaci“. Tuto odpověď využilo 45 % respondentů.

Pro mne tato část exkluzivního výzkumu znamená při pohledu do budoucna to nejpodstatnější: Naše společnost není hloupá, jen je potřeba se věnovat osvětě a základnímu vzdělávání v oblasti hospodaření a v oblasti financí.

5.4 Vlastní praktické závěry

Po provedení rozboru situace v dluhovém poradenství, chování samosprávných územních celků, měst a státu, po závěrech kulatých stojů pořádaných zejména díky iniciativě Evropského společenství, po zpracování dat a kasuistik, po provedení rozboru možností praktického využití osobního bankrotu dlužníky, kteří se obracejí o pomoc, jsem dospěl k závěru, že pokud státní aparát urychleně nezasáhne na základě důkladného rozboru situace a zpracování koncepce a nepřijme nezbytná opatření k problematice zadlužování občanů České republiky, nastane krizová situace. Neziskové organizace – občanské poradny – nemohou dlouhodobě s hrstkou ochotných zaměstnanců a dobrovolníků suplovat stát. Ten si zatím zvýšenou spotřebu domácností, která je významně kryta z půjček, pochvaluje, neboť s ním roste i hrubý domácí produkt. To je však dočasná záležitost, která přeroste v krizovou situaci.

5.4.1 Navržená opatření

V boji proti narůstajícím dluhům občanů a v boji proti chudobě je třeba přijmout opatření. Moje navržená opatření nutně nemusí být v souladu se závěry diskusních fór, resp. výše uvedených závěrů kulatých stolů. Shrnuj je do následujících bodů:

vzdělávání

- zavedení finančního vzdělávání na základních a středních školách
- přes kluby a spolky vzdělávání starších spoluobčanů v dluhové problematice
- vzdělávání sociálně vyloučených prostřednictvím terénních pracovníků
- finanční vzdělávání a doškolení sociálních a terénních pracovníků
- vzdělávání občanských poradců a zaměstnanců poraden pro dluhovou problematiku

osvěta

- finanční vzdělávání, finanční gramotnost - peněžní, cenová, rozpočtová - šířená mezi občany cestou zpráv v médiích, letáků, ale i prostřednictvím televizních a rozhlasových vzdělávacích pořadů
- zvýšení mediálního tlaku – důsledky sociálního vyloučení, uvádění skutečných příběhů dlužníků
- zvýšení informovanosti o finančních produktech

zákony a opatření státu

- novelizace insolvenčního zákona ve prospěch možnosti využití i pro občany s nízkými příjmy
- potírání lichvy
- do aktivizačních plánů úřadů práce a odborů sociální péče zařazení dluhové problematiky
- regulace reklamy v oblasti půjček a úvěrů
- omezení smluvní volnosti (stanovení maximální výše úroků a roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr, zjišťování objektivní bonity klienta, akreditace na půjčování peněz apod.)
- centrální rejstřík dlužníků (bezplatný přístup pro všechny)
- využití pokut ze zákona o spotřebních úvěrech jako vázaných prostředků pro využití jako sociální úvěry
- vznik sociálních úvěrů (boj proti trvale udržitelným dluhům)

poradenství

- vznik poradenských center financovaných samosprávou
- rozšíření sítě finančního poradenství do všech obcí s rozšířenou působností v České republice
- finanční prostředky do sítě neziskových nevládních organizací na udržení jejich poradenství pro občany

další

- dluhovou problematiku zakomponovat do komunitních plánů
- podněty k plánovitému hospodaření v domácnostech
- zlepšení podnětů k vytváření úspor

5.4.2 Celkový komentář ke zpracované problematice osobního bankrotu

Počty žadatelů o radu v souvislosti s bezvýhodnou situací se, jak jsem v celé práci uváděl, stále výrazně zvyšují. Statistiky uvádějí, že pravděpodobně nejen podle negativních zkušeností, ale i s očekáváním horších časů, si občané méně půjčují. Mnoho let však bude jako důsledek spotřebitelských smluv naplňována celá kapacita občanských poraden dluhovou problematikou. Domnívám se, že základ všeho spočívá skutečně ve finanční negramotnost, kterou je potřeba učit již od dětských let. Kolik dětí dnes ví, kolik zaplatí jeho rodiče za nájemné, spotřebovanou elektřinu, topení. Nezpůsobuje konzumní způsob života, že i když se příjmy domácnosti sníží ztrátou zaměstnání jednoho ze členů, je pokračováno v určitém stylu života, na něž je potřeba si vypůjčit? Mladí lidé se musí naučit hospodařit, být ve věci financí gramotní, jinak je čeká život s dluhy a často i cesta do poradny, protože sami si rady neví.

Po praktických zkušenostech a důkladném se seznámení s ustanoveními insolvenčního zákona musím bohužel konstatovat, že osobní bankrot, resp. oddlužení je jen cestou jen pro někoho. Ten musí být především řádným občanem (výpis z rejstříku trestů). Musí být zaměstnaný tři roky před, ale i pět let do budoucna a to v době krize, omezování výroby a insolvenčních řízení vyhlášených na fyzické i právnické podnikající osoby, není jednoduché ani pro člověka, který skutečně pracovat chce. Jenže člověk, který splňuje tato základní kritéria, je natolik zodpovědný, že jako fyzická nepodnikající osoba si své úvěry a jejich splacení po pravdě uhlídá. Ten, kdo do dluhové spirály padá, je obvykle člověk ze sociálně ohrožené skupiny, který si často svým neuváženým a nezodpovědným chováním přivodil neřešitelnou situaci. Pro takového dlužníka cestu oddlužení, v rámci tzv. osobního bankrotu prostřednictvím insolvenčního zákona, se souhlasem věřitelů na pokrytí pouhých třiceti procent jeho dluhů, nenajde ani ten nejschopnější občanský poradce.

Pro dlužníka, kterého jsem výše charakterizoval, bude muset být v budoucnu hledána cesta jiná, kterou musí vytyčit stát svými opatřeními. Opatření musí být taková, že tento člověk na úvěr prostě vůbec nedosáhne a jeho situaci, v níž se ocitl vinou ztráty zaměstnání, druhá či zvýšenými náklady na vzdělávání jeho dětí, bude řešit stát prostřednictvím sociálních dávek, překlenovacího státem garantovaného úvěru. Sociální úvěr musí být cíleným a dobře promyšleným nástrojem pomoci státu lidem v nouzi, kterou si sami nezavinili. Bude třeba účinným způsobem zamezit snadné dostupnosti

spotřebitelských úvěrů bez zajištění, ručení či podobného opatření. Bude třeba umožnit podávání informací bez poplatků z bankovního i nebankovního registru klientských informací, který je databází informací o klientech finančních institucí a provozován je zájmovým sdružením LLCB-Leasing & Loan Credit Bureau. Nejzásadnější a nejúčinnější opatření a prevence proti dluhům je vzdělávání.

Ačkoliv se o dluhovém poradenství mluví hodně, je zřejmě před poskytovateli tohoto typu služeb, ještě dlouhá cesta. Občanská poradna Plzeň se snaží na dluhy dívat komplexně. Důvodem je vymezit všechny proměnné, které do tohoto fenoménu vstupují a jasně si zformulovat zásady a postupy, podle kterých poskytuje odborné dluhové sociální poradenství a to všem občanům.

6 Závěr

Cílem mojí práce bylo provést rozbor možností aplikace ustanovení insolvenčního zákona, resp. oddlužení – osobního bankrotu – pro dlužníky vyhledávající pomoc občanských sdružení – občanských poraden. Teoretická část byla zaměřena na možnosti insolvenčního zákona od podání návrhu až po splnění oddlužení, na rozbor příčin vzniku osobního zadlužení a jeho následky. Praktická část byla věnována zjišťování konkrétní situace dlužníků. Výchozí informace o klientech, resp. jejich problematice zadlužení, byly získány jak z občanských poraden sdružených pod Asociací občanských poraden, tak zejména z konkrétních situacích dlužníků vyhledávajících pomoc v Občanské poradně Plzeň.

Z podkladů, z vlastního rozboru insolvenčního zákona se soustředěním na tzv. osobní bankrot, resp. oddlužení, a z rozboru situace v občanských poradnách a kasuistik příchozích klientů zpracovaných v diplomové práci, jsem vyvodil závěry a navrhl opatření. Z toho závěrečného výsledku je patrné, že práce splnila svůj cíl a to nejen v oblasti možností aplikovat insolvenční zákon v praxi. Zjistil jsem, že pomoc občanských poraden, které jsou zadluženým domácnostem – občanům nejvíce na blízku, je nanejvýš prospěšná. Příchozím občanům je podána občanská kvalifikovaná, ale i vlídná rada zadarmo. Ve spleti stovek ustanovení insolvenčního zákona a v nezbytných formulářích se občanskí poradci zorientovali a jsou opravdu schopni pomoci. Mnoho příchozích klientů je ovšem v takové životní situaci, kdy na jejich přerostlé dluhy není možné insolvenční zákon aplikovat. Jedná se o dluhy domácností s nízkými příjmy, obvykle závislé na sociálních dávkách. V takovýchto případech je nezbytné, aby řešení našli zaměstnanci samosprávy měst – obcí, příp. státní správy, přes něž by mohly být v nejnutnějších případech poskytovány překlenovací sociální půjčky.

Zadlužování firem a jejich hospodaření se věnují týmy ekonomů, prognostiků a analytiků. Řeší se, zda k rozvoji firmy využít vlastní či cizí zdroje, řeší se návratnost investic, zvažují se rizika, případný příchod krize. Jak je to s dluhy domácností - občanů? Ví se, že existují, nikdo se jimi v souhrnu nezaobírá, nejsou k řešení ani v programech politických stran, které v parlamentních volbách slibovaly možné i nemožné. Pomoci českým občanům a českým rodinám před vznikem dluhů účinnými metodami, zejména výchovou k předcházení neuvážených rozhodnutí - zvyšováním finanční gramotnosti se

zatím nikdo příliš nezaobírá. Politiky by měla zneklidňovat výše dluhů občanů, s jakou nemá naše společnost zkušenosti, neboť takovýto objem dluhů byl dosud pouze v oblasti podnikání.

Stát by měl urychleně zareagovat přijmutím zákonných opatření, aby bylo zabráněno uzavírání smluv s vysoce rizikovými klienty, pro které se stanovuje výše úroků na hraně lichvy. Měla by být stanovena nejvyšší možná roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr, omezena možnost používat rozhodčí doložku přímo ve smlouvách na spotřebitelský úvěr, neboť stanovený rozhodce je přímo napojen na úvěrovou společnost apod. Nebudu zde znovu citovat všechna mnou navrhovaná opatření, ale to nejzákladnější v závěru uvedu. Aby se občané České republiky nedostávali do neřešitelných situací, musí stát zabezpečit jejich účelné finanční vzdělávání a to již od školního věku. Finančně gramotní občané si dobře dovedou spočítat, jaké úvěry mohou splácet. Občanské poradny mohou pomáhat, ale koncepčně a dlouhodobě řešit dluhovou problematiku musí stát.

7 Seznam použitých zdrojů

1. Česká národní banka. *Shrnutí hlavních výstupů z měření finanční gramotnosti obyvatel ČR, tisková konference k projektu Měření finanční gramotnosti obyvatel ČR*. [online]. Praha 13. 12. 2010.[cit. 2010-12-13]. Dostupný z <http://www.cnb.cz/cs/spotrebitel/financni_gramotnost/mereni_fg_tk_20101213/index.html>.
2. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. *Sněmovní tisk 1055 VL.N.Z. o spotřebitelském úvěru – EU*. [online]. 2010. [cit. 2010-12-11]. Dostupné z <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=5&t=1055>>.
3. Finanční noviny.cz – ekonomický server ČTK. *Nejrizikovější nebankovní hotovostní úvěry z členů České leasingové a finanční asociace má Home Credit*. [online]. [cit. 2010-12-13]. Dostupný z <<http://www.financninoviny.cz/os-finance/uvery/zpravy/clovek-v-tisni-nejrizikovejsi-uvery-z-clenu-clfa-ma-home-credit/569281>>.
4. Středisko empirických výzkumů STEM. *Tisková informace z výzkumu STEM Trendy 10/2010*. [online]. Praha 2. 11. 2010. [cit. 2010-12-30]. Dostupný z <<http://www.stem.cz/clanek/2033>>.
5. STEM/MARK a.s.. *Závěrečná zpráva z exkluzivního výzkumu pro MF ČR a ČNB – Finanční gramotnost v ČR*. [online]. Praha květen – říjen 2010. [cit. 2011-01-10]. Dostupný z <http://www.cnb.cz/cs/spotrebitel/financni_gramotnost/mereni_fg_tk_20101213/financni_gramotnost_20101213_stemmark.pdf>.
6. Ministerstvo financí České republiky. *Publikace – Finanční trh*. [online]. Praha 2009. [cit. 2011-01-13]. Dostupný z <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/Mvdr./Zprava_o_vyvoji_FT_v_roce_2009_pdf.pdf>.
7. Finanční noviny.cz – ekonomický server ČTK. *Dluhy domácností se v listopadu zvýšily na 1,05 bilionu Kč*. [online]. [cit. 2011-01-13]. Dostupný z <<http://www.financninoviny.cz/zpravy/dluhy-domacnosti-se-v-listopadu-zvysily-na-1-05-bilionu-kc/576024>>.
8. Středisko empirických výzkumů STEM. *Tisková informace z výzkumu STEM TRENDY 10/2010*. [online]. Praha 2. 11. 2010. [cit. 2011-01-13]. Dostupný z <<http://www.stem.cz/clanek/2035>>.
9. Novinky.cz. *Finanční poradna: Banky přitvrzují při nesplácení hypoték*. [online]. 2011. [cit. 2011-01-07]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/bydleni/reality-afinance/196926-financni-poradna-banky-pritvrzuji-pri-nesplaceni-hypotek.html>>.
10. POKORNÝ, J. *Loni přibylo 718 tisíc exekucí*. [online]. 2011. [cit. 2011-02-01]. Dostupné z <<http://www.ekcr.cz/monitoring-tisku/253-mf-dnes-loni-pribylo-718-tisic-exekuci-2-2-2010?w=>>>.

11. Česko. Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, v platném znění.
12. Česko. Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění zákona č. 296/2007 Sb.
13. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, Expertní pracovní skupina pro insolvenční právo. *Výkladové stanovisko č. 2 ze zasedání expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo ze dne 3. června 2008.* [online]. Praha červen 2008. [cit. 2011-01-13]. Dostupný z <<http://insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny/vykladove-stanovisko-2.html>>.
14. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Insolvenční rejstřík. [online]. [cit. 2011-12-13]. Dostupný z <<https://isir.justice.cz/isir/common/index>>.
15. Ministerstvo vnitra České republiky. *Koncepční návrh - Identifikace zásadních problémů v oblasti sociálního vyloučení - Destruktivní zadlužování jako jeden ze zdrojů sociálního vyloučení VIII.* [online]. Praha 2009. . [cit. 2011-02-07]. Dostupný z <www.kraj-jihocesky.cz/file.php?par%5Bid_r%5D=45247...0>.
16. Naše peníze cz. – ekonomické zpravodajství. *Zadlužení lidí roste, aktuálně dlužíme bankám přes miliardu korun.* [online]. Praha leden 2011. [cit. 2011-01-20]. Dostupný z <<http://www.nasepenize.cz/zadluzeni-lidi-roste-aktualne-dluzime-bankam-pres-miliardu-korun-8344>>.
17. Český statistický úřad. *Změny v sektoru domácností ČR – úspory a zadluženost v období 1995 až 2005* [online]. 2011, [cit. 2011-02-10]. Dostupné z <<http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/p/1533-05>>.
18. TOMAN, Luděk. *Analýza vývoje v oblasti zadlužení domácností v ČR, dokument - Českomoravská konfederace odborových svazů.* Praha 2007. [cit. 2011-02-12]. Dostupné z <ww2.cmkos.cz/dokumenty/040405analyzazadluzeni.doc>.
19. SOLUS – zájmové sdružení. *Spotřebitelé dluží po splatnosti členskými společnostmi sdružení SOLUS více než 18 miliard korun.* [online]. Praha srpen 2010. [cit. 2011-02-04]. Dostupné z <<http://www.solus.cz/files/File/TZ-SOLUS-statistiky-za-pololeti-2009.htm>>.
20. SOLUS – zájmové sdružení. *V loňském roce přibylo nesplácených závazků o čtvrtinu.* [online]. Praha únor 2010. [cit. 2011-02-10]. Dostupné z <http://www.solus.cz/files/File/tz_unor.htm>.
21. Asociace občanských poraden , Tachovské nám. 649/3, Praha 3- Žižkov, <http://www.obcanskeporadny.cz>>.
22. Sdružení ochrany spotřebitelů o.s., tř. Karla IV. 430, Hradec Králové. Dostupné z <<http://regio.cz/spotrebitel>>.

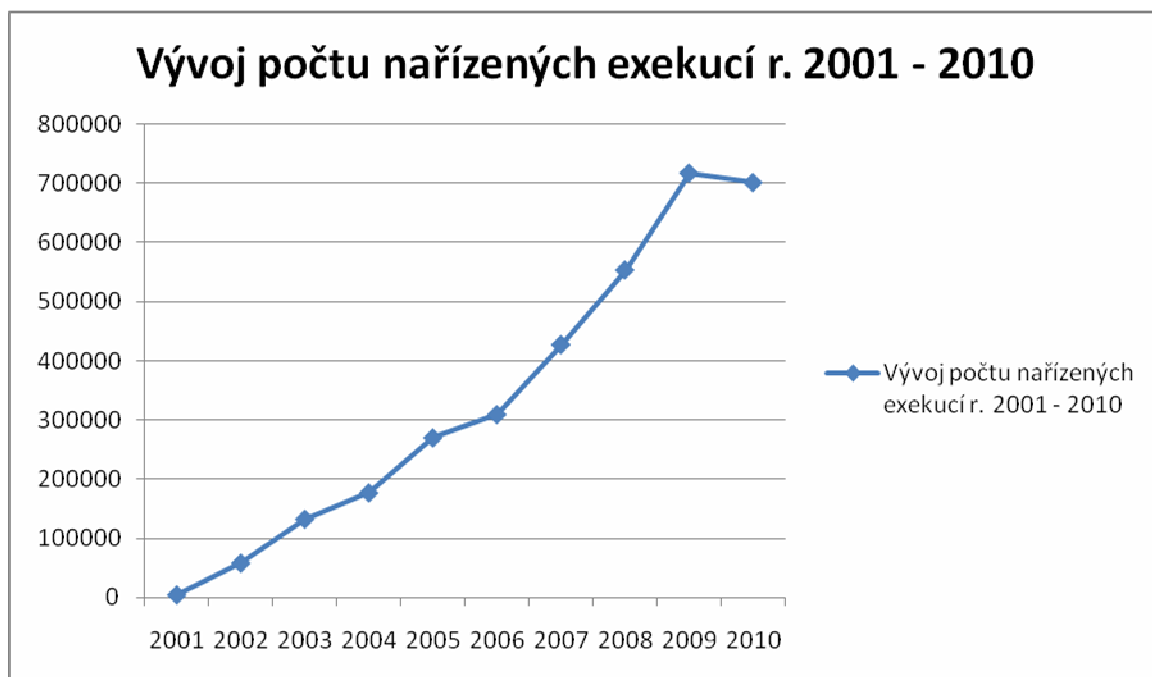
23. SPES, o.s., Litovelská 14, Olomouc. Dostupné z <<http://www.pomocsdluhy.cz>>.
24. Zřvůle práva o.s., Sekaninova 478/8, Praha 2-Nusle. Dostupné z <<http://www.zvuleprava.cz>>.
25. Sdružení českých spotřebitelů o.s. Budějovická 638/73, Praha 4 – Krč. Dostupné z <<http://www.konzument.cz>>.
26. Poradna při finanční tísni, o.p.s. , Americká 508/22 Praha 2-Vinohrady. Dostupné z <<http://www.financnitisen.cz>>.
27. Sdružení obrany spotřebitelů, o.s.. *Podepsat můžeš, přečíst musíš! (O spotřebitelských půjčkách a úvěrech)*. Praha 1. vydání 2005. 40 s. ISBN 978-80-88921-26-5.
28. Občanská poradna při Jihočeské rozvojové o.p.s.. *Praktický průvodce návrhem na povolení oddlužení*. České Budějovice 1. vydání 2010. ISBN: 978-801-254-8509-5.
29. Český statistický úřad. *České domácnosti dluží bilion*. [online]. 2010. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z <<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta120310.doc>>.
30. ANTL, Miroslav – oficiální stránka senátora. *Občanské poradny stále častěji řeší předlužení občanů*. [online]. Praha únor 2011. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z <<http://www.miroslavantl.cz/index.php?start=21>>.
31. Občanská poradna Plzeň o. s. a Člověk v tísni o.p.s.. *Informační brožura Dluhová problematika*. Plzeň 2008. Dodatek k 1. vydání. ISBN 978-80-86961-28-6.
32. Občanská poradna Plzeň, o.s.. *Výroční zpráva za rok 2008*. Plzeň březen 2009.
33. Občanská poradna Plzeň, o.s.. *Výroční zpráva za rok 2009*. Plzeň březen 2010.
34. Občanská poradna Plzeň, o.s.. *Výroční zpráva za rok 2010*. Plzeň březen 2011.
35. Občanská poradna Plzeň, o.s., Koterovská 640/41, Plzeň. Dostupné z <<http://www.opplzen.cz>>.
36. Ministerstvo spravedlnosti ČR. Oficiální servery. [online]. 2011. Dostupné z <www.justice.cz> a <www.juristic.cz>.
37. Česko. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
38. KELLER, Jan. *Až na dno blahobytu*. EarthSave CZ s.r.o. Praha 2005, 3. vydání. 132 s. ISBN 80-903085-7-0.
39. Česko. Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, v platném znění.
40. EAPN ČR, o.s.. *Zpráva z kulatých stolů – diskusních fór k otázkám předlužení pořádaných EAPN ČR, o.s. v EX 2010*. [online]. Praha prosinec 2010. [cit. 2011-02-04]. Dostupné z <<http://www.eapncr.org/>>.

41. Ministerstvo financí ČR. *Finanční gramotnost obyvatel ČR*. [online]. Praha květen-říjen 2010. [cit. 2011-01-11]. Dostupné z <www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/EXT_-_PPT_zaverecna_zprava_mereni_FG_-_plne_zneni.pdf>.

8 Přílohy

Příloha č.1

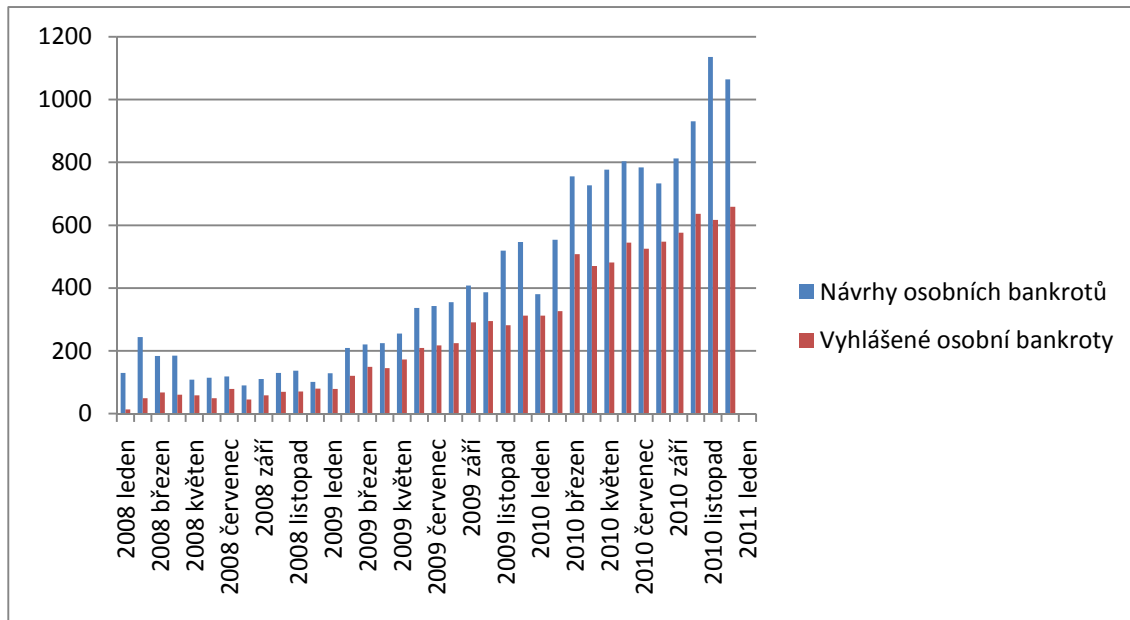
Graf č. 1

Příloha č.2

Graf č. 2

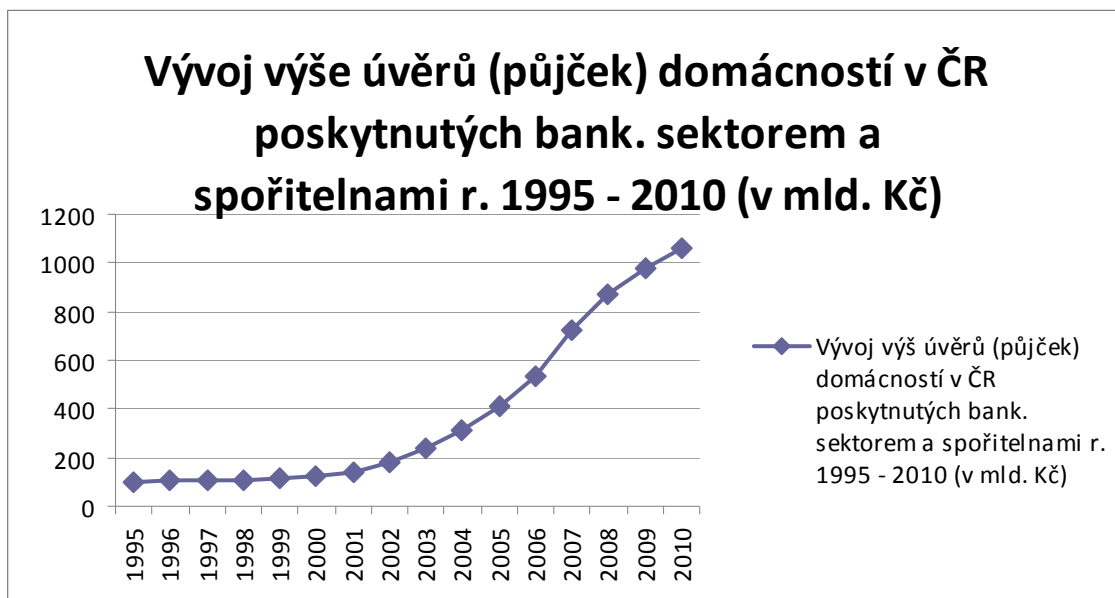
Vývoj stavu návrhů a skutečně vyhlášených osobních bankrotů

Příloha č.3

Graf č. 3

Vývoj výše úvěrů (půjček) domácností v ČR poskytnutých bank. sektorem a spořitelny r. 1995 - 2010 (v mld. Kč)

Příloha č.4

Insolvenční řízení Zuzana Mládková vedené v insolvenčním rejstříku pod KSPL 20 INS 991/2009 u Krajského soudu v Plzni

Detail insolvenčního řízení Zuzana Mládková

Aktuální stav	Povoleno oddlužení
	Základní identifikační údaje
Spisová značka:	KSPL 20 INS 991 / 2009 vedená u Krajského soudu v Plzni
Jméno/název:	Zuzana Mládková
IČ:	(viz obchodní rejstřík)
Rodné číslo / Datum nar.:	655929/1871 / 29.09.1965
	Adresa
Bydliště:	Plzeň, Koterovská 1172/83, PSČ 326 00
	Insolvenční správce
Insolvenční správce - kancelář:	JUDr. Ing. Miroslav Silovský Plzeň, Karlova 5, PSČ 301 00, Okres Plzeň-město

Historie insolvenčního řízení

Oddíl A - Řízení do úpadku

Okamžik zveřejnění	Popis	ID události	Dokument	Vedlejší dokument	Datum právní moci
1. 25.02.2009 17:04	Insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení	I_6	plný text (1385 kB)		
2. 25.02.2009 17:04	Vyhláška o zahájení insolvenčního řízení	I_185	plný text (142 kB)	plný text (1111 kB)	
3. 26.02.2009 07:54	Návrh - přílohy	I_23	plný text (10396 kB)		
4. 17.03.2009 12:58	Pověření asistenta soudce	I_354	plný text (173 kB)		
5. 17.03.2009 13:07	Žádost o určení osoby správce	I_501	plný text (142 kB)		
6. 24.03.2009 11:08	Opatření o určení osoby správce	I_228	plný text (1333 kB)	plný text (241 kB)	
7. 30.03.2009 17:12	Usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení	I_78	plný text (165 kB)	plný text (3105 kB)	

8.	22.04.2009 13:40	Návrh - doplnění návrhu	I_22	plný text (2542 kB)	plný text (139 kB)	
9.	23.04.2009 07:42	Právní moc	I_369	plný text (165 kB)		

Oddíl B - Řízení po úpadku

	Okamžik zveřejnění	Popis	ID události	Dokument	Vedlejší dokument	Datum právní moci
1.	05.05.2009 11:05	Přípis	I_357	plný text (142 kB)		
2.	21.05.2009 09:34	Omluva	I_348	plný text (125 kB)		
3.	21.05.2009 09:36	Seznam přihlášených pohledávek	I_64	plný text (292 kB)		
4.	02.06.2009 11:20	Návrh - doplnění návrhu	I_22	plný text (1692 kB)		
5.	05.06.2009 09:32	Protokol o jednání	I_215	plný text (216 kB)		
6.	09.06.2009 15:03	Usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře	I_175	plný text (190 kB)	plný text (5547 kB)	16.06.2009
7.	02.10.2009 07:58	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (284 kB)		
8.	30.12.2009 11:21	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (158 kB)		
9.	19.01.2010 09:08	Sdělení dlužníka	I_29	plný text (261 kB)		
10.	30.03.2010 09:03	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (161 kB)		
11.	29.06.2010 11:22	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (174 kB)		
12.	02.07.2010 15:22	Sdělení dlužníka	I_29	plný text (231 kB)		
13.	01.10.2010 12:24	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (172 kB)		
14.	30.12.2010 09:42	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (678 kB)		
15.	12.01.2011 09:55	Sdělení dlužníka	I_29	plný text (1287 kB)		
16.	31.03.2011 10:43	Zpráva IS o stavu řízení	I_332	plný text (178 kB)		

Oddíl C - Incidenční spory

	Okamžik zveřejnění	Popis	ID události	Dokument	Vedlejší dokument	Datum právní

Oddíl D - Ostatní						moci
Okamžik zveřejnění	Popis	ID události	Dokument	Vedlejší dokument	Datum právní moci	
Oddíl P - Přihlášky						
Okamžik zveřejnění	Popis	ID události	Dokument	Vedlejší dokument	Datum právní moci	
P1 - 1.	14.04.2009 08:12 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (866 kB)			
P2 - 1.	14.04.2009 08:33 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (572 kB)			
P3 - 1.	21.04.2009 14:34 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (1472 kB)			
P4 - 1.	22.04.2009 11:00 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (614 kB)			
P5 - 1.	24.04.2009 10:27 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (694 kB)			
P6 - 1.	27.04.2009 12:40 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (1018 kB)			
P7 - 1.	28.04.2009 14:11 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (530 kB)			
P8 - 1.	29.04.2009 10:20 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (636 kB)			
P8 - 2.	30.04.2009 13:25 Jiné	I_239	plný text (536 kB)			
P9 - 1.	02.07.2010 13:07 Přihláška pohledávky	I_63	plný text (916 kB)			
P9 - 2.	13.07.2010 07:36 Usnesení o odmítnutí přihlášky	I_124	plný text (166 kB)		03.08.2010	

[Ministerstvo spravedlnosti ČR](#), Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, Česká republika.
Webové stránky jsou v souladu s [vyhláškou č. 64/2008 Sb](#) o přístupnosti.

Krajský soud v Plzni

Veleslavínova 40

306 17 Plzeň

č.j. KSPL 20 INS 991/2009 – B-1

JUDr. Ing. Miroslav Silovský

Karlova 5

301 00 Plzeň

V Plzni dne 05.05.2009

Zaslání přihlášek

V příloze tohoto dopisu Vám jako insolvenčnímu správci dlužníka Zuzana Mládková, rč: 655929/1871, Božkovská 538/25, 301 43 Plzeň zasíláme přihlášky věřitelů č. 1 až č.8 (P-1 až P-8-2) s přílohami.

Zároveň Vás vyzýváme k předložení seznamu přihlášených pohledávek dle § 189/3

IZ, abychom tento soupis mohli zveřejnit 15 dní před konáním I. přezkumného jednání.

Soupis podepište a uveďte datum vyhotovení. Též sdělte, uzavřel-li jste smlouvu o pojištění z odpovědnosti za škodu – povinnost dle § 23 IZ, pokud jste tak již neučinil.

Za správnost vyhotovení: JUDr. Jan Blažek, v.r.

Zuzana Záhrobská samosoudce

Příloha: přihlášky věřitelů č. 1 až č.8 (P-1 až P-8-2) s přílohami.

Advokátní kancelář
JUDr. Ing. Miroslav Silovský a spol.
advokát zapsaný v ČAK pod ev. č. 1780
kancelář Plzeň: Karlova 5, PSČ:303 32
kancelář Praha: Jaromírova 40, Nusle, PSČ: 128 00

Soud: KS Plzeň
Doslo: 20.05.2009 15:19
Počet stran/příloh: 1/1
Počet stejnopisů: 1

-doporučeně-

Krajský soud v Plzni
JUDr. Jan Blažek, v.r.
Veleslavínova 40
306 17 Plzeň 1

V Plzni dne 20. května 2009
Sp. zn. 165/Si/09

Věc: Sdělení ke spisové značce KSPL 20 INS 991/2009-B-1

Vážený pane předsedo,

Na základě usnesení ze dne 30.3.2009 jsem byl jmenován insolventním správcem úpadce Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Božkovská 538/25, 301 43 Plzeň. Na základě přípisu ze dne 5.5.2009 předkládám soupis věřitelů dle § 189/3 IZ. Zároveň sděluji, že jsem uzavřel smlouvu o pojištění z odpovědnosti za škodu – povinnost dle § 23 IZ.

S pozdravem

Příloha: seznam přihlášených pohledávek

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JUDr. Ing. Miroslav SÍLOVSKÝ
a spol.
Karlova 5, 304 18 PLZEŇ
tel. 377 320 058, 377 236 081
fax: 377 320 954

Plzeň:
tel. 377925511, fax 377320954
Praha:
tel. 224937815, fax 224937817

E-MAIL:
msilovsky@mbox.vol.cz

BANKOVNÍ SPOJENÍ:
0279727863/0300
ČSOB, a.s.

IČ:
11625104

SEZNAM PŘIHLÁŠENÝCH POHLEDAVEK
do nepatřitého konkursu úpadce

Krajský soud v Plzni

Strana: 1

spis. zn.: 20 INS 991/2009 - B - 1

Správce: JUDr. Ing. Miroslav Silovský

Zuzana Mládková, Božkovská 538/25, 301 43 Plzeň

p.č.	základní údaje		přihlášený nárok		poř. V/IN OU	V	dne	přezkumné jednání		vyloučeno, nepřihlíží se		incidence spis.zn.	poznámka
	došlo dne	věřitel, adresa	právní důvod	výše v Kč				poř. OU	uznáno správcem	popřeno kým a co	§		
1	10.4.09	Ceská spořitelna, a.s., IČ:45244782, Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4	smlouva úrok z prodí. celkem	272 811,88 3 346,08 276 157,96		V	4.6.2009	276 157,96					
2	10.4.09	Ratfaisbank, a.s., IČ:49240901, Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4	smlouva úrok z prodí. celkem	24 000,00 1 426,05 25 426,05		V	4.6.2009	25 426,05					
3	17.4.09	Home Credit, a.s., IČ:26978636, Moravské náměstí 249/8, 602 00 Brno	smlouva úrok z prodí. celkem	96 875,61 30 601,74 127 477,35		V	4.6.2009	127 477,35					
4	22.4.09	Profi Credit Czech, a.s., IČ:61860069, Pernštýnské nám.80, 530 02 Pardubice	smlouva úrok z prodí. celkem	54 872,00 0,00 54 872,00		V	4.6.2009	54 872,00					
5	24.4.09	GE Money Bank, a.s., IČ:25672720, Vyskočilova 1422/1a, 140 28 Praha 4	smlouva úrok z prodí. celkem	162 802,98 1 163,57 163 966,55		V	4.6.2009	163 966,55					
6	27.4.09	Citibank Europe plc, jiné reg. č.:132781, Evropská 423/178, 166 40 Praha 6	smlouva úrok z prodí. celkem	56 499,77 6 713,36 63 213,13		V	4.6.2009	63 213,13					
7	28.4.09	GE Money Multiservis, a.s., IČ:49241150, Vyskočilova 1422/1a, 14028 Praha 4	smlouva úrok z prodí. celkem	4 622,97 1 793,17 6 416,14		V	4.6.2009	6 416,14					
8	30.4.09	Cetelem ČR, a.s., IČ:25085689, Karla Engliše 53208, 150 00 Praha 5	smlouva úrok z prodí. celkem	58 786,00 0,00 58 786,00		V	4.6.2009	58 786,00					
9			celkem	776 315,18				776 315,18					
10													
13													
14													

ADVOKÁTNÍ KANCELAR
JUDr. Ing. Miroslav SILOVSKÝ

zpracováno
dne: 20.5.2009 09:54

377 324 088, 377 566 081
0 954

Soud: KS Plzeň
Dostlo: 01.06.2009 14:17
Počet stran/příloh: 3/6
Počet stejnopisů: 1

Krajský soud v Plzni

Vešslavínova 40

Plzeň

V Plzni dne 1.6.2009

K č.j. **KSPL 20 INS 991/2009**

Dlužník : **Zuzana Mládková**, r.č. 65 59 29 / 1871, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň

o povolení oddlužení

Doplnění návrhu

V právní věci shora uvedené doplňuji návrh na povolení oddlužení o změnu trvalého pobytu a korespondenční adresy.

Listiny prokazující existenci změny adresy a doplnění návrhu na úředním formuláři v příloze připojuji.

S pozdravem

Zuzana Mládková
Zuzana Mládková

Podle ověřovací knihy Úřadu městského obvodu Plzeň 2 – Slovany

Poř. č. legalizace 2332/B

vlastnoručně podepsal

Zuzana Mládková, 29.9.1965, Děčín

jméno/a, příjmení, datum a místo narození žadatele

Plzeň, Koterovská 83

adresa místa trvalého pobytu-adresa místa pobytu na území ČR

-adresa bydliště mimo území ČR

OP

Druh a číslo dokladu, na základě kterého byly zjištěny osobní údaje uvedené v této ověřovací doložce

V Plzni dne 1.6.2009

Alena Mertlová

Jméno a příjmení ověřující osoby, která legalizaci provedla

NÁVRH NA POVOLENÍ ODDLUŽENÍ

Soud:	Krajský soud v Plzni	Sp. zn.: ⁱ	KSPL 20 INS 991/2009

DLUŽNÍK

01 Typ: Fyzická osoba

Státní příslušnost:ⁱⁱ

Osobní údaje	Příjmení:	Mládková	Jméno:	Zuzana
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Dat. narození: ⁱⁱⁱ		Rodné číslo:	655929/1871
Trvalé bydliště	Obec:	Plzeň	PSC:	32600
	Ulice:	Koterovská	Č. p.:	1172/83
	Stát:	Česká republika	Osobní stav:	rozvedená

02 Typ: Právnícká osoba

Právní řád založení:ⁱⁱ

Právnícká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ.:		Jiné registr. č.:	
sídlo	Obec:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

03 Korespondenční adresa:^{iv}

Korespondenční adresa	Obec:	Plzeň	PSC:	32666
	Ulice:	P.o.box	Č. p.:	16
	Stát:	Česká republika		

Elektronická adresa:

Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:

____	____

OSOBY OPRAVNĚNÉ JEDNAT ZA DLUŽNÍKA

04 Fyzická osoba	Příjmení:		Jméno:	
	Titul před jm.:		Titul za jm.:	
	Bydliště:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

05 Právnícká osoba	Název/obch.firma:			
	IČ.:		Jiné registr. č.:	
	Obec:		PSC:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

06 NAVRHOVANÝ ZPŮSOB ODDLUŽENÍ

Zpeněžením majetkové podstaty

Plněním splátkového kalendáře

Dlužník nenavrhuje způsob oddlužení

ⁱ vyplní se pouze tehdy, pokud byl je návrh na povolení oddlužení podáván po insolvenčním návrhu

ⁱⁱ vyplní se pouze u zahraničních osob

ⁱⁱⁱ datum narození se vyplní, pokud nebylo dlužníkovi přiděleno rodné číslo

^{iv} vyplňte pokud se liší od sídla či trvalého bydliště

24

V dne

Podpisem stvrzuje

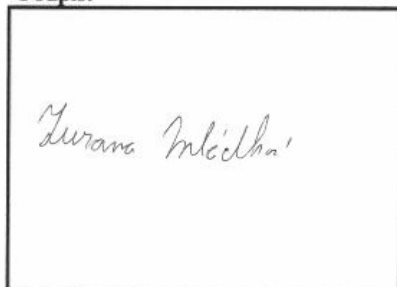
Dlužník Jiná osoba

25

Jméno	Zuzana	Příjmení:	Mládková

26 Jiná osoba – fyzická osoba	Příjmení:		Jméno:	
	Titul za jm.:		Titul před jm.:	
	Bydliště:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

27 Jiná osoba – právnická osoba	Název/obch.firma:			
	IČ.:		Jiné registr. č.:	
	Obec:		PSČ:	
	Ulice:		Č. p.:	
	Stát:			

Podpis:

Podle ověřovací knihy Úřadu městského obvodu Plzeň 2 – Slovany

Poř. č. legalizace 2333/B

vlastnoručně podepsal

Zuzana Mládková, 29.9.1965, Děčín

jméno/a, příjmení, datum a místo narození žadatele

Plzeň, Koterovská 83

adresa místa trvalého pobytu-adresa místa pobytu na území ČR

-adresa bydliště mimo území ČR

OP XXXXXXXXXX

Druh a číslo dokladu, na základě kterého byly zjištěny osobní údaje

uvedené v této ověřovací doložce

V Plzni dne 1.6.2009

Alena Mertlová

Jméno a příjmení ověřující osoby, která legalizaci provedla

Je-li návrh na povolení oddlužení podáván zároveň jako insolvenční návrh, musí být podpis úředně ověřen nebo návrh musí být podán elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

V případě nedostatku místa použijte volný papír, který označte číslem pole a vložte jej k návrhu jako přílohu.

Protokol o přezkumném jednání a schůzi věřitelů

Krajský soud v Plzni, obchodní oddělení, čtvrtek 04. června 2009

v insolvenční věci dlužníka: Zuzana Mládková, nar. 29.09.1965, Koterovská 1172/83, 326 00 Plzeň

Při zahájení ve 14:00 hodin byli přítomni:

soudce: JUDr. Jan Blažek

zapisovatelka: Šárka Tolmanová

insolvenční správce: JUDr. Ing. Miroslav Silovský, ČAK č. 1780, osobně

dlužník: Zuzana Mládková, OP č. ██████████ osobně

věřitelé: nikdo

Účastníci poučeni podle § 15a, 17 a 105 o.s.ř., námítky nevznášejí.

K dotazu soudu dlužnice sděluje, že má současnou doručovací adresu na P.O. Box, jehož číslo uvedla již v návrhu. Bydlí u známého v Plzni, Blatenská 10.

Správce předkládá seznam s osmi přihláškami, on i dlužnice všechny přihlášené pohledávky uznávají co do důvodu i výše, a to jako nezajištěné. Přezkumné jednání končí.

Konstatuje se, že se žádný z věřitelů nedostavil, nelze konat schůzi věřitelů a nelze tedy přistoupit k volbě zástupce věřitelů. Soud proto podle § 61 IZ vyhláší toto

u s n e s e n í

Členy prozatímního věřitelského výboru jsou Česká spořitelna, a.s., Raiffeisenbank, a.s. a GE Money Bank, a.s., jako náhradník GE Money Multiservis, a.s. Jmenovaní členové prozatímního věřitelského výboru a náhradník sdělí soudu do 15 dnů jména fyzických osob, jimiž budou v této funkci zastupováni.

Správce podává zprávu o majetkových poměrech dlužnice. Správce konstatuje, že dlužnice je nemajetná, její příjem by však měl postačovat k uspokojení věřitelů během pěti let alespoň v rozsahu 30 %.

Na to vyhlášeno

u s n e s e n í

Oddlužení Zuzany Mládkové bude prováděno splátkovým kalendářem.

Rozhodnutí o schválení o oddlužení bude vydáno bezprostředně po skončení tohoto jednání.

- 2 -

Dáno stručné odůvodnění s poučením a odkazem na písemné vyhotovení usnesení.

Jednání skončeno a podepsáno ve 14:20 hodin.

.....
insolvenční správce

.....
zapisovatelka

.....
samosoudce

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Blažkem v insolvenční věci navrhovatele – dlužníka: **Zuzana Mládková, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň**, nahlášená doručovací adresa P.O.Box 16, 326 66 Plzeň, o schválení oddlužení, takto:

I. Schvaluje se oddlužení Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, splátkovým kalendářem.

II. Soud ukládá dlužníku, aby v pěti následujících letech, měsícem červencem 2009 počínaje, nebo do úplného uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, oddělil z veškerých svých příjmů vždy k poslednímu dni v kalendářním měsíci část, ze které lze dle zvláštních předpisů provádět srážky k uspokojení přednostních pohledávek, a aby z takto vypočtené zabavitelné částky vyplatil vždy k prvnímu dni následujícího měsíce insolvenčnímu správci 1.071,- Kč a ze zůstatku uspokojil nezajištěné věřitele v poměru jejich pohledávek takto:

Česká spořitelna, a.s., IČ 45244782 35,57 %
Raiffeisenbank, a.s., IČ 49240901 3,27 %
Home Credit, a.s., IČ 26978636 16,42 %
Profi Credit Czech, a.s., IČ 61860069 7,07 %
GE Money Bank, a.s., IČ 25672720 21,12 %
Citibank Europe plc., reg.č. 132781 8,14 %
GE Money Multiservis, a.s., IČ 49241150 0,83 %
CETELEM ČR, a.s., IČ 25085689 7,57 %

III. Obvyklým měsíčním čistým příjmem dlužníka je čistá mzda ve výši 13.500,-Kč u zaměstnavatele GHP Direct Mail, s.r.o., IČ 62619551, se sídlem Kozojedy 147, PSČ 331 41 Kralovice.

IV. Insolvenčnímu správci a věřitelům, označeným v bodě II. výroku tohoto usnesení, se ukládá, aby do 15 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí v insolvenčním rejstříku sdělili dlužníkovi čísla bankovních účtů a variabilní symbol, na které požadují zasílat platby dle výroku II. tohoto rozhodnutí.

V. Soud ukládá insolvenčnímu správci, aby prováděl pravidelnou kontrolu správnosti výpočtu částek, určených pro výplatu nezajištěných věřitelů podle výroku II. usnesení a částky, kterou si dlužník ponechá ze svého příjmu pro své potřeby a každé 3 měsíce podal soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení. Lhůtu k podání první zprávy soud stanoví na 1.10.2009.

VI. Soud ukládá insolvenčnímu správci, aby prováděl pravidelnou kontrolu plnění

splátkového kalendáře a v případě, že zjistí lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností dlužníka v insolvenčním řízení, toto neprodleně sdělil insolvenčnímu soudu.

VII. Soud ukládá dlužníku, aby vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku předložil insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému orgánu přehled svých příjmů za uplynulých 6 měsíců.

O d ů v o d n ě n í:

Řízení bylo zahájeno dlužníkovým insolvenčním návrhem spojeným s návrhem na povolení oddlužení dne 25.2.2009. Soud usnesením č.j KSPL 20 INS 991/2009-A-7 ze dne 30.3.2009 tomuto návrhu vyhověl, když vydal rozhodnutí o úpadku a současně povolil oddlužení. Při přezkumném jednání, konaném dne 4.6.2009, byly zjištěny všechny přihlášené pohledávky. Na jednání a na řádně svolanou schůzi věřitelů se nedostavil žádný z věřitelů. Při přezkumném jednání byly zjištěny pohledávky ve výši 776.315,18 Kč celkem. Dlužník je zaměstnan a jeho obvyklým příjmem je 13.500 Kč měsíčně, lze tedy důvodně předpokládat, že

při plnění splátkového kalendáře budou pohledávky nezajištěných věřitelů uspokojeny v rozsahu

alespoň 30 % zjištěných částek.

Z těchto důvodů soud dospěl k závěru, že zákonné předpoklady pro schválení oddlužení, totiž dlužníkuv poctivý záměr a uspokojení nezajištěných věřitelů alespoň v rozsahu 30%, jsou naplněny.

Způsob oddlužení plněním splátkového kalendáře odpovídá zájmu věřitelů, jelikož dlužník nedisponuje majetkem, jehož rozsah by odůvodňoval způsob oddlužení zpeněžením majetkové podstaty.

Splátka pro oddlužení se kalkuluje v rozsahu, v jakém mohou být při výkonu rozhodnutí nebo exekuci uspokojeny přednostní pohledávky. Srážky pro oddlužení se vypočítávají z čisté mzdy. Čistá mzda se vypočte tak, že se od mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážená z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění (dále jen "srážené částky"). Srážené částky se vypočtou podle podmínek a sazeb platných pro povinného

v měsíci, za který se čistá mzda zjišťuje. Do čisté mzdy se započítávají i čisté odměny za vedlejší činnost, kterou zaměstnanec vykonává u toho, u koho je v pracovním poměru. Nezapočítávají se

však do ní částky poskytované na náhradu nákladů spojených s pracovním výkonem, a to zejména

při pracovních cestách.

Z čisté mzdy nelze srazit tzv. základní částku. Dle nařízení vlády č. 595/2006 Sb. ve spojení s dalšími příslušnými právními předpisy (zákon č. 110/2006 Sb., zákon č. 117/1995 Sb., nařízení

vlády č. 449/2008 Sb.) se kalkuluje základní částka takto:

a) na osobu dlužníka ve výši dvou třetin součtu částky životního minima a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu dle zvláštního právního předpisu („nezabavitelná částka“)

- součet životního minima a nákladů na bydlení = 3.126,- Kč + 3.804,- Kč = 6.930,- Kč

- nezabavitelná částka = $2/3 * 6.930,- \text{ Kč} = 4.620,- \text{ Kč}$

b) na každou vyživovanou osobu a manžela ve výši jedné čtvrtiny nezabavitelné částky

- 100% nezabavitelné částky = 4.620,- Kč

- $1/4$ nezabavitelné částky = 1.155,- Kč

Jednotlivé nezabavitelné částky se následně sečtou a výsledek se zaokrouhlí na celé koruny nahoru. Celková základní částka se následně odečte od čisté mzdy. Ze zbytku čisté mzdy pak lze bez omezení srazit vše nad součet životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu (aktuálně 6.930 Kč). Zbývající částka po provedení této operace se zaokrouhlí dolů na částku dělitelnou třemi a rozdělí se na třetiny. Pro splátky při oddlužení (jako pokračování - 3 - KSPL 20 INS 991/2009-B-6 pro přednostní pohledávky) lze srazit dvě třetiny. Z této částky připadá 900,- Kč pro insolvenčního správce (§3 písm. c) a §7 odst. 4 vyhl. 313/2007 Sb. + DPH) a zbývající částka na úhradu pohledávek věřitelů.

Provedení výpočtu jednotlivých splátek je možno ověřit pomocí kalkulátorů zveřejněných na internetových stránkách:
http://www.vypocet.cz/cista_mzda.php (výpočet čisté měsíční mzdy)
<http://insolvenni-zakon.justice.cz/obecne-info-prevence-upadku/kalkulacka.html> (kalkulátor splátek při oddlužení plněním splátkového kalendáře)

Obvyklý měsíční čistý příjem dlužníka je ve výši 13.500,- Kč, nedosáhne-li dlužník v červenci 2009 jiných příjmů, bude zabavitelná částka činit 6.570,- Kč. Dlužník proto na prvou splátku do konce července 2009 vyplatí při nezměněných poměrech:

- Správci 1.071,- Kč
- Česká spořitelna, a.s., IČ 45244782 1.956,- Kč
- Raiffeisenbank, a.s., IČ 49240901 178,- Kč
- Home Credit, a.s., IČ 26978636 903,- Kč
- Profi Credit Czech, a.s., IČ 61860069 389,- Kč
- GE Money Bank, a.s., IČ 25672720 1.161,- Kč
- Citibank Europe plc., reg.č. 132781 448,- Kč
- GE Money Multiservis, a.s., IČ 49241150 46,- Kč
- CETELEM ČR, a.s., IČ 25085689 416,- Kč

Podle § 407 IZ účinky schválení oddlužení nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku. Právní mocí rozhodnutí o schválení oddlužení se ruší omezení dispozičních oprávnění dlužníka, ke kterým došlo před jeho vydáním v dosavadním průběhu insolvenčního řízení ze zákona nebo rozhodnutím insolvenčního soudu.

Podle § 409 IZ od schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře má dispoziční oprávnění k příjmům, které získá po schválení oddlužení, dlužník. S takto nabytými příjmy je dlužník povinen naložit způsobem uvedeným v rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře. Dispoziční oprávnění k majetku, náležejícímu do majetkového podstaty v době schválení oddlužení, má od právní moci rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře dlužník; to neplatí, jde-li o majetek, který slouží k zajištění, který slouží k zajištění, zpeněží insolvenční správce po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře, nejdříve však po zjištění pravosti výše a pořadí zajištěné pohledávky. Výtěžek zpeněžení vydá zajištěnému věřiteli; přitom postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení zajištění v konkursu.

Podle § 411 IZ po dobu trvání účinků schválení oddlužení nemá nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, vliv na povinnost dlužníka

naložit s příjmy určenými k plnění splátkového kalendáře způsobem určeným v rozhodnutí o schválení oddlužení. Byla-li některá z pohledávek, jež mají být uspokojeny podle splátkového kalendáře, popřena, hradí dlužník částky připadající podle splátkového kalendáře na její uspokojení

v určených lhůtách k rukám insolvenčního správce, který je věřiteli vyplatí neprodleně po právní

moci rozhodnutí insolvenčního soudu o zjištění této pohledávky. Nedojde-li ke zjištění pohledávky,

rozdělí insolvenční správce částky připadající podle splátkového kalendáře na její uspokojení mezi

ostatní věřitele určené plánem jako mimořádnou splátku poměrně.

Podle § 412 IZ po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen

a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat,

b) hodnoty získané dědictvím a darem zpeněžit a jejich výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné

příjmy, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře,

pokračování - 4 - KSPL 20 INS 991/2009-B-6

c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému

výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání,

d) vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních

měsíců,

e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo

věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání plánu oddlužení,

f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody,

g) nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.

Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře vykonává insolvenční správce dohled nad činností dlužníka. O výsledcích své činnosti pravidelně informuje

insolvenční soud a zástupce věřitelů. Právní úkon, kterým dlužník za trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře odmítne přijetí daru nebo dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, je neplatný. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního

správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl.

Má se za to, že dlužník zavínil vznik peněžitého závazku podle odstavce 1 písm. c), byl-li k jeho vymožení vůči dlužníku nařízen výkon rozhodnutí nebo exekuce. Toto rozhodnutí může insolvenční soud vydat, jen dokud nevezme na vědomí splnění oddlužení. Učiní tak po jednání, ke

kterému předvolá dlužníka, insolvenčního správce, věřitelský výbor a věřitele, který zrušení oddlužení navrhl. Rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) až c) může insolvenční soud vydat i bez

návrhu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné (§ 406 IZ), jeho účinky nastávají

okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku (§ 407 IZ). Jsou jím vázáni dlužník i všichni jeho věřitelé, i když s oddlužením nesouhlasili.

Podle § 418 IZ insolvenční soud schválené oddlužení zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem, jestliže

- a) dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, nebo
- b) se ukáže, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, nebo
- c) v důsledku zaviněného jednání vznikl dlužníku po schválení plánu oddlužení peněžitý závazek po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, anebo
- d) to navrhne dlužník.

Krajský soud v Plzni

dne 09.06.2009

JUDr. Jan Blažek

samosoudce

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 01.10.2009 14:31
Počet stran/příloh: 1/1
Počet stejnopisů: 1

- doporučeně -

Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6**

V Plzni 30. září 2009
Č.j.: 363/Si/09

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** je schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání první zprávy je stanovena na 1.10.2009.

Na základě výše uvedeného dlužník obratem písemně vyzval všechny nezajištěné věřitele o sdělení jejich zúčtovacích údajů – číslo účtu a var. symbol, na který požadují zasílat platby dle bodu II. usnesení.

Sdělují, že z předložených dokumentů dlužníkem nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům plní a závazky hradí v plné výši tak, jak je stanoveno v bodě II. usnesení.

Po mé kontrole bylo zjištěno, že i po opakované výzvě věřitele Citibank Europe plc., reg. č. 132781 dlužníkem, nebyly zúčtovací údaje pro provedení platby a následné provádění plateb sděleny a ani nebyl ze strany věřitele učiněn žádný kontakt jak s dlužníkem tak ani s insolvenčním správcem. Na základě těchto skutečností budu věřitele Citibank Europe plc. opětovně vyzývat.

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

příloha: seznam trvalých příkazů k úhradě na účtu dlužníka

MAX Internetbanking PS

Trvalé příkazy k úhradě

účet plátce	VS	termín pravidelné platby	částka měna	akce	pořadí
účet příjemce	popis příkazu				
225231168	1301507913	každý 15. den v měsíci	1 000,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
213031003	Penzijní připojištění				
225231168	6559291871	každý 27. den v měsíci	1 071,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
279727863	AK JUDr.Ing.Silovský				
225231168	7821998476	každý 27. den v měsíci	178,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
1021080008	Raiffeisenbank,a.s.				
225231168	8105406250	každý 27. den v měsíci	389,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
19-7176630227	PROFI CREDIT,a.s.				
225231168	6559291871	každý 27. den v měsíci	1 161,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
186918900	GE Money Bank,a.s.				
225231168	6559291871	každý 27. den v měsíci	1 956,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
2001415389	Česká spořitelna,a.s.				
225231168	6559291871	každý 27. den v měsíci	46,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
189471761	GE Money Multiservis,a.s.				
225231168	8980525100	každý 27. den v měsíci	416,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
1021018458	CETELEM Č.R.a.s.				
225231168	3802053431	každý 27. den v měsíci	903,00 CZK	zobrazit změnit zrušit	
339462036	HOME CREDIT splátka				

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 30.12.2009 09:45
Počet stran/příloh: 1/0
Počet stejnopisu: 1

- doporučeně -

Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6**

V Plzni 29.12.2009
Č.j.: 590/Si/09

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** bylo schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání následující zprávy je stanovena na 1.1.2010.

Dlužník p. Mládková pravidelně kontaktuje insolvenčního správce a plně dokládá poukazování plateb jednotlivým věřitelům a zároveň předkládá výplatní listy ze zaměstnání.

Dále sděluji, že z dlužníkem předložených dokumentů nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům plní a závazky hradí v plné výši a včas tak, jak je stanoveno dle bodu II. výše uvedeného usnesení.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JUDr. Ing. Miroslav SILOVSKÝ
a spol.
Karlova 5, 304 18 PLZEŇ
tel. 377 324 058, 377 336 031
fax: 377 320 954

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

příloha: seznam trvalých příkazů k úhradě na účtu dlužníka

Zuzana Mládková
Koterovská 1172/83
326 00 Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 19.01.2010 08:16
Počet stran/příloh: 1/2
Počet stejnopisu: 1

Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Na základě **usnesení č.j. KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni Vám dle bodu VII. tohoto usnesení zasílám přílohou potvrzení zaměstnavatele o výši svých příjmů za uplynulých 6 měsíců.

Zuzana Mládková

Handwritten signature of Zuzana Mládková.

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

Soud: KS Plzeň
Dobro: 30.03.2010 08:04
Počet stran/příloh: 1/0
Počet stejnopisů: 1

- doporučeně -
Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: KSPL 20 INS 991/2009-B-6

V Plzni 29. března 2010
Č.j.: 291/Si/10

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** bylo schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání následující zprávy je stanovena na 1.4.2010.

Dlužník p. Mládková pravidelně kontaktuje insolvenčního správce a plně dokládá poukazování plateb jednotlivým věřitelům formou výpisů trvalých příkazů ze svého účtu a zároveň předkládá výplatní listy ze zaměstnání.

Dále sdělují, že z dlužníkem předložených dokumentů nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům a insolvenčnímu správci plní a závazky hradí v plné výši a včas tak, jak je stanoveno dle bodu II. výše uvedeného usnesení.

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JUDr. Ing. Miroslav SILOVSKÝ
a spol.
Karlova 5, 304 18 PLZEŇ
tel. 377 324 058, 377 236 031
fax: 377 320 954

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 29.06.2010 08:19
Počet stran/příloh: 1/0
Počet stejnopisů: 1

- doporučeně -
Krajský soud v Plzni
Veveřslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6**

naše č.j.: 135/540

V Plzni 28. června 2010

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** bylo schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání následující zprávy je stanovena na 1.7.2010.

Dlužník p. Mládková pravidelně kontaktuje insolvenčního správce a plně dokládá poukazování plateb jednotlivým věřitelům formou výpisů trvalých příkazů ze svého účtu a zároveň předkládá výplatní listy ze zaměstnání. Sděluji, že v těchto trvalých příkazech byl nastaven zúčtovací termín dlužníkem prováděných plateb všem věřitelům i insolvenčnímu správci na každý 27. den v měsíci, přičemž dlužník tento termín od dubna 2010 přesunul na každý 15. den měsíci. Zaměstnavatel dlužníka i jím vyplácená mzda zůstaly beze změny.

Dále sděluji, že z dlužníkem předložených dokumentů nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům a insolvenčnímu správci plní a závazky hraří v plné výši a včas tak, jak je stanoveno dle bodu II. výše uvedeného usnesení.

S pozdravem,

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

Zuzana Mládková
Koterovská 1172/83
326 00 Plzeň

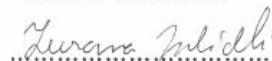
Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Soud: KS Plzeň
Dost: 02.07.2010 16:00
Počet stran/příloh: 1/1
Počet stejnopisu: 1

Na základě usnesení č.j. KSPL 20 INS 991/2009-B-6
vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni Vám dle bodu VII.
tohoto usnesení zasílám přílohou potvrzení zaměstnavatele o výši svých
příjmů za uplynulých 6 měsíců.

Zuzana Mládková

V Plzni dne 2.7.2010

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

- doporučeně -
Krajský soud v Plzni
Vešslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: KSPL 20 INS 991/2009-B-6

naše č.j.: 135/001/K - 649

V Plzni dne 29. září 2010

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** bylo schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání následující zprávy je stanovena na 1.10.2010.

Dlužník p. Zuzana Mládková pravidelně kontaktuje insolvenčního správce a plně dokládá poukazování plateb jednotlivým věřitelům formou výpisů trvalých příkazů ze svého účtu a zároveň předkládá výplatní listy ze zaměstnání. Sdělují, že v těchto trvalých příkazech je dlužníkem nastaven pravidelný zúčtovací termín prováděných plateb všem věřitelům i insolvenčnímu správci na každý 15. den měsíce, přičemž tento termín je dodržován. Zaměstnavatel dlužníka i jím vyplácená mzda zůstaly beze změny.

Dále sdělují, že z dlužníkem předložených dokumentů nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům a insolvenčnímu správci plní a závazky hradí v plné výši a včas tak, jak je stanoveno dle bodu II. výše uvedeného usnesení.

S pozdravem,

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

JUDr. Ing. Miroslav Šilovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 30.12.2010 07:58
Počet stran/příloh: 1/0
Počet stejnopisů: 1

- doporučeně -
Krajský soud v Plzni
Veveřslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: KSPL 20 INS 991/2009-B-6

naše č.j.: **135/001/K - 776**

V Plzni dne 29. prosince 2010

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** bylo schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání následující zprávy je stanovena na 1.1.2011.

Dlužník p. Zuzana Mládková pravidelně kontaktuje insolvenčního správce a plně dokládá poukazování plateb jednotlivým věřitelům formou výpisů trvalých příkazů ze svého účtu a zároveň předkládá výplatní listy ze zaměstnání. Sdělují, že v těchto trvalých příkazech je dlužníkem nastaven pravidelný zúčtovací termín prováděných plateb všem věřitelům i insolvenčnímu správci na každý 15. den v měsíci, přičemž tento termín je dodržován. Dlužník předložil insolvenčnímu správci oznámení od svého zaměstnavatele, ve kterém je oznámena změna právní formy, sídla a jména společnosti zaměstnavatele z původního GHP Direct Mail, s.r.o. na Swiss Post Solutions a.s. ke dni 1.7.2010 zapsáním do obchodního rejstříku, přičemž již uzavřená pracovní smlouva a ostatní vnitřní předpisy a nařízení upravující pracovně-právní vztahy zůstávají beze změn. Vypáčená mzda zaměstnavatelem dlužníkovi zůstala beze změny.

Dále sdělují, že z dlužníkem předložených dokumentů nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům a insolvenčnímu správci plní a závazky hraří v plné výši a včas tak, jak je stanoveno dle bodu II. výše uvedeného usnesení.

S pozdravem,

JUDr. Ing. Miroslav Šilovský
insolvenční správce

Zuzana Mládková
Koterovská 1172/83
326 00 Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 12.01.2011 08:22
Počet stran/příloh: 1/3
Počet stejnopisu: 1

Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Na základě usnesení č.j. KSPL 20 INS 991/2009-B-6
vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni Vám dle bodu VII.
tohoto usnesení zasílám přílohou potvrzení zaměstnavatele o výši svých
příjmů za uplynulých 6 měsíců.
Rok 2010 měsíce 07,08,09,10,11,12.

Zuzana Mládková

Zuzana Mládková
.....

V Plzni dne *12.1.2011*
.....

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce
Karlova 5, Plzeň

Soud: KS Plzeň
Doslo: 31.03.2011 08:05
Počet stran/příloh: 1/0
Počet stejnopisů: 1

- doporučeně -
Krajský soud v Plzni
Veleslavínova 21/40
306 17 Plzeň

Č.j.: KSPL 20 INS 991/2009-B-6

naše č.j.: 135/001/K - 115

V Plzni dne 29. března 2011

Věc: podání zprávy insolvenčního správce o stavu insolvenčního řízení

Usnesením č.j.: **KSPL 20 INS 991/2009-B-6** vydaného dne 9.6.2009 Krajským soudem v Plzni ve věci schválení oddlužení navrhovatele – dlužníka pí. **Zuzany Mládkové, nar. 29.9.1965, bytem Koterovská 1172/83, Plzeň** bylo schváleno oddlužení dlužníka splátkovým kalendářem.

Zároveň soud uložil insolvenčnímu správci povinnost podávat každé 3 měsíce soudu zprávu o stavu insolvenčního řízení, přičemž lhůta podání následující zprávy je stanovena na 1.4.2011.

Dne 12.1.2011 dlužník Zuzana Mládková svému insolvenčnímu správci oznámila změnu své korespondenční adresy, a to nově na: Koterovská 1172/83, 326 00 Plzeň.

Dlužník p. Zuzana Mládková pravidelně kontaktuje insolvenčního správce a plně dokládá poukazování plateb jednotlivým věřitelům formou výpisů trvalých příkazů ze svého účtu a zároveň předkládá výplatní listy ze zaměstnání. Sdělují, že v těchto trvalých příkazech je dlužníkem nastaven pravidelný zúčtovací termín prováděných plateb všem věřitelům i insolvenčnímu správci na každý 15. den v měsíci, přičemž tento termín je dodržován. Vyplácená mzda zaměstnavatelem dlužníkovi zůstala beze změny.

Dále sdělují, že z dlužníkem předložených dokumentů nepochybně vyplývá, že si své povinnosti vůči nezajištěným věřitelům a insolvenčnímu správci plní a závazky hraří v plné výši a včas tak, jak je stanoveno dle bodu II. výše uvedeného usnesení.

S pozdravem,

JUDr. Ing. Miroslav Silovský
insolvenční správce

